flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Juny del 2012 * núm. 404

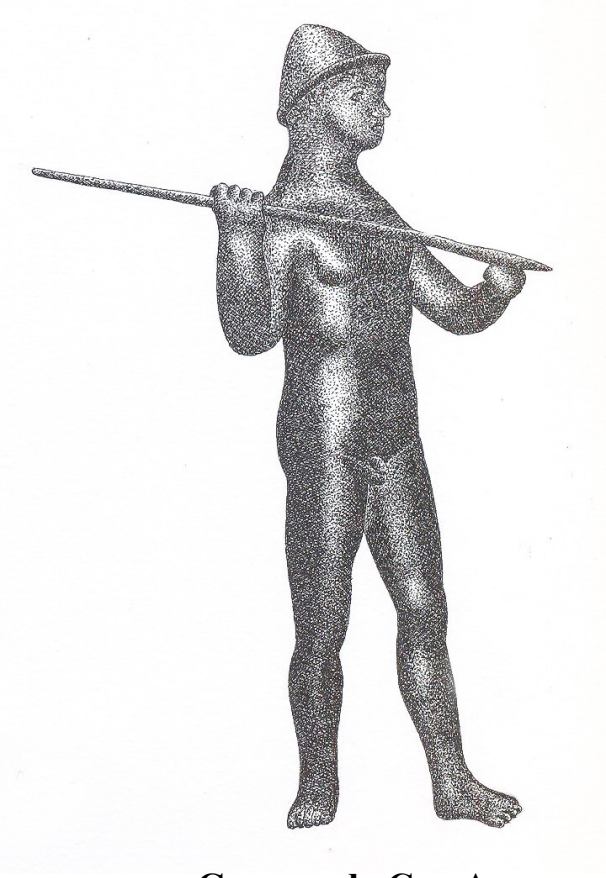

Guerrer de Can Amer

Talaiot de Can Amer

FLOR DE CARD 40

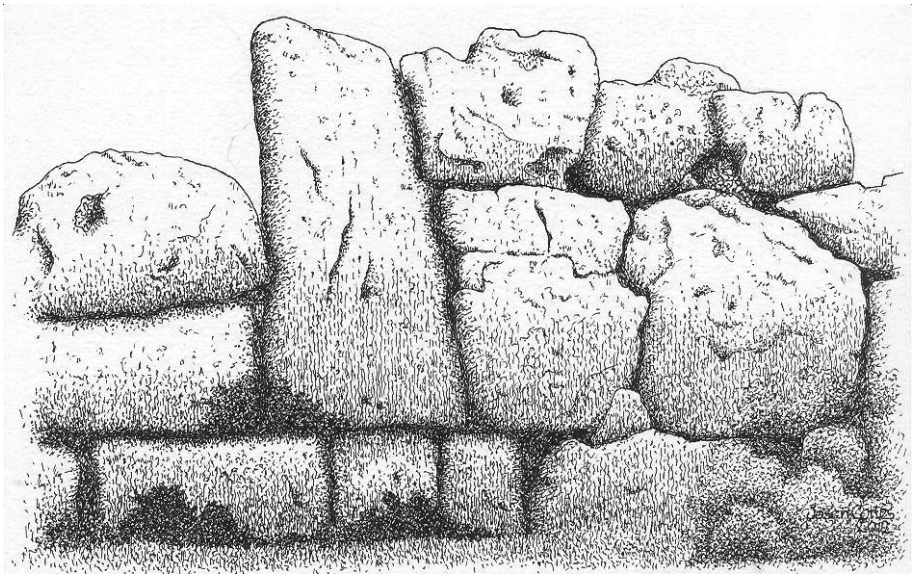

Castellot de Llucamar

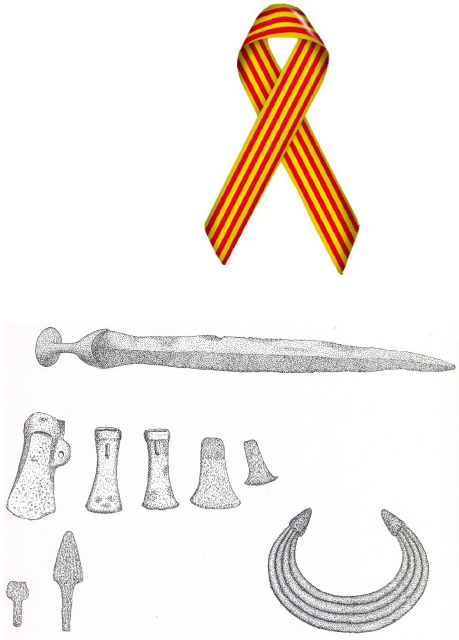

Espasa, destrals,
collar i fletxes de Son Foradat

Brutícia

És probable que qualcú pensi que parlam massa vegades dels mateixos temes, que ens repetim tant en les queixes que semblam la gota malaia que sempre goteja sobre els mateixos punts. Probablement tenguin raó. Però si les coses que criticam -no només nosaltres, sinó una bona part de la gent- segueixen igual, què podem fer més que seguir insistint fins que les solucionin? La tasca de la premsa no consisteix en allisar el pèl als polítics, sinó en fer públiques les seves contradiccions. Això no lleva que, com també feim nosaltres, se'ls pugui donar l'enhorabona quan les coses es fan així com toca. No és el cas del que volem parlar avui: la brutícia dels carrers, sobretot en tot el que envolta els contenidors de fems.

Arriba a esser massa freqüent que quan els veïns porten les deixalles a reciclar es trobin els contenidors de paper i d'envasos absolutament desbordats, amb capses, bosses i sacs al seu costat perquè no hi ha manera de ficar-n'hi més; alguns, fins i tot, opten per deixar-los en els contenidors verds, que perden així la seva funció de només recollir residus orgànics. Aquest fet -i això és encara més greu- passa també entre els operaris que fan la recollida, que aboquen dins el mateix camió les bosses de fems i tot el que troben p'enterra, sigui orgànic o no. Aquesta situació, abans, se solia estrevenir els caps de setmana, però darrerament passa també molts dies feiners.

Ja sabem que la recollida dels fems és competència del Consell, que la té cedida a una companyia privada, però si la concessionària no fa la seva feina creiem que l'Ajuntament l'hauria de denunciar, perquè és aquesta institució la que se'n tem quan les coses no van així com tocaria i també perquè són els veïns els qui en paguen les conseqüències quan brutícia invadeix el carrer. Si s'han passat anys insistint en els beneficis del reciclatge i la gent es molesta en guardar durant un temps les deixalles, no sembla adequat que després es trobi amb espectacles tan lamentables com el que estam denunciant.

En aquest sentit, no seria possible, com fan a altres pobles, que els contenidors estassin dins un petit recinte un poc més agradable a la vista? És necessari que en el mateix carrer Major hi hagi alguns contenidors bruts, que regalimen sutge sobre unes pedres que suposadament havien d'embellir el carrer? O, si més no, no hi ha ningú que sigui el responsable de fer-les netes? Valia la pena que els veïns pagassin una part del cost de l'embelliment per després trobar-se amb els carrers tan bruts com abans i amb cotxes aparcats ran de la porta?

També podríem parlar de les merdes de ca, que segueixen igual després del bàndol que va fer el batle anunciant unes multes que no tenim constància que s'hagin posat; o del poc esment que reben els arbres que sembraren als carrers *embellits*; o de les taques que tenen les pedres dels esmentats carrers... però tampoc no es tracta de fer una relació d'agravis. Només demanaríem una cosa: que se'n cuidin un poc, que per a què un poble sigui agradable no basta que s'arreglin les façanes i els carrers, també és important el seu manteniment.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)
Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36
Correu electrònic: flordecard@premsaforana.cat
Telèfon: 971 569119
Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462
Domiciliacions: Antònia Galmés: 971 569471
Juny del 2012
Número 404
Dipòsit legal: PM 765-1973
Edita: Associació cultural Flor de Card
Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)
Director: Josep Cortès i Servera
Consell de Redacció: Felip Forteza, Antònia Galmés, Guillem Quina, Joan Santandreu, Guillem Soler i Ignasi Umbert

Taula

Josep Cortès	Arqueologia	Portada
	Moneies, actituds...	3
	Tast d'embotits	11
	Crònica informal	9
Jeroni Llambias	Retalls, sanitat...	3
Guillem Pont	El busqueret i el seu niu	4
	El rellotge de la cama-roja	4
Ajuntament	Banderes blaves	5
Ignasi Umbert	Alea iacta est	6
	Nota de premsa	15
Joan Gomila	El PP i el piròman	7
Pau Quina	Toni Pastor	8
	Fotografies antigues	10
	Esports	20
Lalmbias/Simonet	Demografia	8
Toni Nadal	Gent gran	12
Cati Juan	S'Arenalet d'Albarca	14
Jaume Grimalt	Sa Cadira del bisbe	14
Ramon Rosselló	Notes històriques	16
Tomàs Martínez	En Rafel de sa Fontpella	17
	Dèiem	24
Guillem Mesquida	El concepte de modernitat	18
Escola	Dia del Medi Ambient	21
Premsa Forana	Nova directiva	21
Joan Roig	Tertúlia de cafè	22
Mateu Rigo	El temps de juny	23
Ensenyants solidaris	Casa a Carchá	24
Forteza/Galmés	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors

Retalls, sanitat, desprotegits, Caritas

Jeroni Llambias Vidal

La Comissió Permanent de Càritas Espanyola ha emès una Declaració titulada "L'accés a l'assistència sanitària és un dret humà bàsic", on valora les conseqüències, que pot tenir per les persones més desprotegides, la recent reforma sanitària aprovada pel Congrés.

Per la importància dels fets i les seves repercussions, em sembla oportú donar el màxim de difusió a les alertes que una institució com Càritas adverteix.

Opinen que *la reforma suposa un canvi de model que afecta fonamentalment les persones més desprotegides, augmentant l'estigmatització dels col·lectius més vulnerables i amb risc d'exclusió social. L'exclusió del sistema sanitari de les persones immigrants en situació irregular afegirà un patiment molt sever a un col·lectiu especialment vulnerable, que no pot ser sacrificat amb l'argument de la eficiència*. Recorden que l'increment de la irregularitat sobrevinguda per la manca d'ocupació i la dificultat en la renovació d'autoritzacions o d'accés a l'arrelament fa que el aquest col·lectiu creixi cada dia.

Càritas manifesta la seva especial preocupació pel patiment de les dones immigrants víctimes de violència o d'explotació sexual, totes en situació irregular, ja que la seva exclusió del sistema agreuja i dificulta la prevenció, detecció, assistència i protecció de les víctimes que, a més no podran presentar proves imprescindibles per tal que un tribunal pugui o no disposar una ordre d'allunyament o una mesura de protecció a la víctima posant en risc la seva seguretat i la de la seva família.

També avisa que el risc de precarietat augmenta tant en les persones afectades per una discapacitat com en els malalts crònics o els que necessiten un tractament oncològic, sobretot perquè es corre el risc de l'aplicació de criteris dispars entre Comunitats Autònomes la qual cosa propiciaria la desigualtat en funció del lloc de residència.

Critiquen també, *que aquestes mesures enlloc d'afavorir una societat d'acollida, integrada i diversa, alimenten un discurs reduccionista i ple de riscs, segons el qual les persones immigrants que conviuen i formen part de les nostres comunitats són els responsables del deteriorament socioeconòmic actual, en lloc de considerar-les les primeres i principals víctimes del mateix*.

Finalment, veuen amb preocupació l'inici d'una "dualització" dels sistema sanitari, que suposa oferir al ciutadans una cobertura distinta segons el grup de població del qual un forma part. I assenyalen que de manera no explicita *"s'estan posant les bases per tal que vagi sorgint un sistema estatal paral·lel de beneficència per a les persones vulnerables, que posa en qüestió la garantia del respecte als drets humans i l'accés igualitari als serveis d'atenció i assistència sociosanitària en tot el territori i per a tota la població"*.

Aquí queda aquest comunicat de Càritas per a la reflexió de tots i totes, amb el desig d'una més gran justícia, entesa aquesta com la defensa dels qui no es poden defensar per ells mateixos, que de cada dia són més, dins un món globalitzat i dirigit per unes institucions que de dia en dia semblen menys democràtiques.

Moneies, actituds, costums...

L'altre dia vaig llegir un article sobre educació, signat per Borja Vilaseca i publicat al *País setmanal*, en el qual es contava un experiment que vaig trobar molt interessant:

Un grup de científics va tancar cinc moneies dins una gàbia, enmig hi va col·locar una escala i damunt l'escala un caramull de plàtans. Des del primer dia, quan una de les moneies pujava per l'escala per agafar plàtans, els científics llançaven un brand d'aigua freda sobre els que havien quedat en terra. A base de repetir aquesta pràctica, les moneies aprengueren les conseqüències de què una d'elles pujàs per l'escala, així que quan una queia en la temptació d'anar a agafar plàtans, la resta l'hi impedia de forma violenta.

D'aquesta manera les moneies deixaren d'intentar pujar per l'escala. Després, els científics substituïren una de les moneies originals per una altra de nova, la qual, moguda pel seu instint, el primer que va fer fou anar a agafar plàtans. Però abans de què pogués agafar-los, les seves companyes de gàbia l'agafaren i li pegaren, evitant així esser remullades amb un altre brand d'aigua freda. Després d'algunes pallisses, la nova integrant del grup no va pujar més per l'escala. Més tard es va substituir una altra moneia i va passar exactament el mateix. Els científics observaren que la predecessora participava amb especial entusiasme en les pallisses que donaven a la nova.

Amb el temps, la resta de moneies originals foren substituïdes per altres de noves, cada una de les quals fou brutalment apallissada per la resta en intentar pujar per l'escala. D'aquesta forma, els científics es quedaren amb un grup de cinc moneies que, malgrat no haver rebut mai un brand d'aigua freda, continuaven pegant a les que intentassin agafar els plàtans. Finalment, totes quedaren en terra resignades, mirant els plàtans en silenci. Si hagués estat possible demanar a alguna d'elles per què pegaven amb tanta força a la que pujava per l'escala, segurament li hauria respost: "No ho sé. Aquí les coses sempre s'han fet així".

No és que sigui exactament el mateix, però l'experiment em va fer venir al cap la frase de Jonathan Swift que surt a la primera pàgina de "La conjura dels necis", de John Kennedy Toole: "Quan un vertader geni apareix en el món el reconeixerem per aquest signe: tots els necis es conjuren contra ell".

Josep Cortès

EL BUSQUERET I EL SEU NIU

En Tomeu va restar momentàniament parat. Es va distreure de la seva tasca d'arrabassar manualment la corretjola que li cosia les cebes i alguna canya de jonça per centrar-se en l'espectacle sonor que tenia just al davant.

En hores de sol alt, no s'acostuma a sentir gaires ocells, per això el refilar, o millor el xiscle persistent i únic del moment li féu alçar el cap. Mirant en la direcció del renou, sobre un dels branquillons superiors del magraner hi va veure l'ocellet. No en sabia gaire d'ocells en Tomeu però per eliminació (no era cadernera ni gorrió ni verderolí) i també pel tamany i pels vistosos colors del cap va deduir que era un busqueret de cap negre.

Per què feia com si fos un gran cantador? Quins motius tendria per fer-se present i cridar l'atenció? La resposta fou immediata: defensa el seu niu!

El pensament corre de pressa, no no potser sobre l'albercoquer que tenc a la dreta, l'hauria vist la setmana passada quan collia els albercocs. Tampoc no potser sobre el magraner puix la cridoria la fa per despistar la meva atenció... segur que el diu deu ser en aquestes mates d'orenga que hi ha just aquí a l'esquerre de la parada de les cebes. A més és un busqueret, de niu petit i a vegades baix, sí, ha d'ésser per aquí.

Va mirar una mica i no va veure res, no hi va perdre més temps. Potser fa anys hagués cercat el niu, si més no, per fotografiar-lo i treure algunes tendres imatges, però ja en tenia de fotografies amb butzetes que demanen aliment. Per això va continuar amb la seva desagradable tasca, en quinze dies tornarà estar igual!, va pensar. Coneixia perfectament que l'arrel de les motes de corretjola és molt trencadissa i sempre queda a dins la terra, per això, de seguida torna brotar.

I sense parar, va pensar en el busqueret i en la força de l'instint a l'hora de protegir el niu. Aquesta activitat de "fer com si", l'estratègia de defensar la cria no és exclusiva dels busquerets, altres ocells també l'apliquen. De fet, si més no a través de les rondalles -en Tomeu té ben present la de la geneta i el peixater-, es transmet als infants la necessitat excepcional d'aplicar el "fer com si", en una aplicació de la pràctica de l'enginy per sortir-ne amb la seva.

El que no preveia la padrina quan contava la rondalla a les llargues nits d'hivern, era que l'aplicació excepcional del "fer com si" amb el temps es convertiria en un costum que aplicarien la majoria dels que es dediquen a convèncer els altres d'alguna cosa que interessa als primers.

De fet, ho sap molt bé en Tomeu, utilitzar l'empatia és una de les tècniques comercials més efectives. Faig com si m'interessés pel teu tema i aprofito per atendre el meu interès, a vegades gairebé ocult, d'aconseguir arribar a determinades xifres de venda.

En cas de dubtes s'hi aplica un "es pel teu bé" i tothom content!

La reflexió d'en Tomeu s'estén a altres casos i circumstàncies... per arribar ràpidament a la conclusió que l'aplicació del "fer com si" està tan estesa com la corretjola en el seu hort.

Jugar a les mitges veritat o a la mentida del "fer com si" -els ocells defensen el seu niu i els humans els seus interessos- és una mena de constant relacional.

El que no queda del tot clar és que sempre estigui justificat. Una cosa és que hom tengui el costum i l'hàbit de jugar al "fer com si" i l'altre és que s'apliqui sense adonar-se'n que s'aplica. Llavors quan s'aplica de forma gratuïta li diuen mentida i s'acompanya d'aquella sentència popular "s'agafa primer a un mentider que a un coix!".

En Tomeu alça el cap, i amb la mateixa ala del capell es fa córrer la suor que li regalima pel front. Ja està cansat de la corretjola i del "fer com si", necessita una mica de descans i, sobretot, una ombra i un poc d'aigua fresca...

EL RELLOTGE DE LA CAMA-ROJA

En aquesta nostra adaptació constant a l'entorn que ens possibilita la pervivència, a vegades, apareix la sensació d'haver perdut quelcom important. Realment no deu ser cert puix sembla que solament perdem les coses i les paraules quan aquestes deixen de ser útils. Es el que ha passat amb el paper carbó, amb les velles màquines d'escriure o amb les botilles que els nostres padrins utilitzaven en temps de sega.

Amb tot i amb això, adesiara em fa falta un dels conceptes de temps que utilitzaven els grecs. S'ha mantingut el "cronos" la successió lineal, el moment rere l'altre, però s'ha perdut el "kairós, el moment oportú, de caràcter qualitatiu. Ara no recordo cap paraula que defineixi allò de "estava en el lloc adient en el moment oportú".

Se'm ve el kairós, ara a finals de primavera quan els matins dels nostres camins es veuen farcits d'aquesta singular, senzilla i bella flor blava de la cama-roja (*Cihorium intybus*), també coneguda amb el nom de xicòria. Una de les poques flors o inflorescències blaves silvestres d'aquí.

Ja vaig contar, crec que era l'any passat o l'anterior, la meva perplexitat al l'hora de fotografiar-les. Les vaig veure el matí, hi vaig anar a la tarda amb la càmera, i ja no en vaig veure cap!

Resulta que s'obren el matins i es tanquen devers migdia (a ses Sitges entre les 11:30h i les 13:00h.). Però, a més, tant ho fan si fa sol, com si està ennigulat.

Llavors si nos es guien per la quantitat de claror, la pregunta és, Quin tipus de rellotge deu guiar els pètals de la cama-roja?

De l'observació directa se'n dedueix que tots són obedients, que ho fan, més o

menys, alhora; a diferència, per exemple, de la corretjola (*Convolvulus cantabrica*) que, a mitja tarda i en una mateixa mota es poden observar flors obertes i altres de mig tancades o tancades del tot. Les de la camaroja no, a un moment determinat totes semblen tronquets, una continuació de la tija llenyosa.

Encuriosit vaig cercar.

Primer a l'herbari virtual de la UIB. Poca cosa.

Després a Font i Quer, P (1980). *Plantas medicinales. Els Dioscórides renovado*. Barcelona: Labor. Una mica més: que pot arribar a fer un metre d'alçària, múltiples ramificacions... que en florir es recullen fulles i flors que amb infusió es pot fer una tisana amarga que és tònica, aperitiva, estomacal... que les fulles tendres es poden menjar en forma d'ensalada sent tòniques i diürètiques. Dioscórides, segons Andrés de Laguna, ja diu que de nit es tanquen i s'obren en sortir el sol (aquí com ja hem dit, no del tot cert). I que de les arrels trossejades i seques se'n pot fer un substitut del cafè.

A la Wikipedia hi ha més informació, però tampoc no acaba d'estar adaptada a les nostres: Diu que "la floració és entre juliol i setembre (?) i que la flor té la particularitat

de no obrir-se més que a ple sol (?) i continuar la trajectòria d'aquest". Certament no he fet un seguiment de les trajectòries, però sí he vist que, a la mateixa planta hi ha flors que miren a migdia, però també d'altres que miren a tramuntana o ponent.

Finalment he consultat aquest tresor tan nostre del pare Bonafè (1980) *Flora de Mallorca*. Palma: Moll i també la Gran Enciclopèdia de Mallorca que a més de dir "Tota la planta és tònica, aperitiva, estomacal, diürètica, purificadora de la sang i rica en vitamines, també diu, supòs que referit a la flor "de nit se sol contreure i a l'alba, s'obre a poc a poc" descripció que, tampoc no acaba de ser exacta.

En una paraula, que amb la informació que tenc a mà, em quedaré amb l'endarrer de saber quin mecanisme biològic fa que s'obrin i tanquin les flors. No és el sol directe, ni la quantitat de llum -els capvespres assolellats hi ha més quantitat de llum que els matins ennigulats- però s'obren els matins faci sol o no. Quin rellotge interior deuen tenir?, i amb quina finalitat?

Tants d'anys d'anar per fora vila i fins enguany no me n'he adonat! Quantes altres coses passen sense adonar-me'n?

Quina meravella això que en diem "ordre còsmic"!!

PD. Una vegada publicat a Card.cat, en Tomàs Martínez va afegir-hi informació de www.menunatura,com. Una bella pàgina de botànica encapçalada per una contundent frase de Saint-Pierre "*La naturalesa és gran en les coses grans, però es grandíssima en les coses diminutes*". Allà vàrem veure, i hem pogut constatar, que les flors de la cama-roja són efímeres, solament duren unes hores. Les flors de demà provenen d'altres nusos i poncelles.

Posteriorment m'envià una flor excepcionalment oberta i fotografiada a mitja tarda.

...Tot un broll de suggeriments!

Guillem Pont

Banderes blaves per Cala Millor i Sa Coma

Ajuntament

Dia 29 de juny a les 11 del matí, el batle, Mateu Puigròs, juntament amb els regidors de la corporació local, concessionaris i representants del sector turístic del municipi assistiren a l'acte d'hissada de la bandera blava de les platges del municipi

Un any més, les platges de sa Coma i Cala Millor han estat guardonades amb la bandera blava. Les banderes blaves són promogudes internacionalment per la Fundació per a l'Educació Ambiental i, des de l'Estat espanyol, per l'Associació d'Educació Ambiental i del Consumidor, amb el suport del Programa de Nacions Unides per al Medi Ambient i l'Organització Mundial del Turisme.

Aquests guardons reconeixen i estimulen l'esforç de les comunitats locals per tal que les seves platges compleixin determinats criteris de legalitat, accessibilitat, sanitat, neteja, seguretat, informació i gestió mediambiental.

Els pilars bàsics per aconseguir la bandera blava són la qualitat de les aigües de bany, les tasques d'informació i educació ambiental, la gestió mediambiental i la seguretat i els serveis.

Alea iacta est... o la ignominiosa traïció al nostre poble

Ignasi Umbert

El botifler i Borbó francès Felip V va aprovar la *Nueva Planta de la Real Audiencia del Reyno de Mallorca* amb la Reial Cèdula de Sa Majestat amb data de 16 de març de 1716. És el conegut Decret de Nova Planta. Amb aquest Decret es produïa la primera gran punyalada a la nostra identitat; de llavors ençà la gent de la nostra terra, les Illes Balears i també Catalunya i el País Valencià, hem viscut sotmesos als capricis del Borbó o del dictador de torn, ja fossin Primo de Rivera o Franco. El que Jaume I i els seus successors ens havien atorgat, aquests castellans o ves a saber d'on ens ho han anat robat a poc a poc. Sí, sens dubte, aquesta data és possiblement una de les més tristes de la nostra història com a poble amb identitat i llengua pròpies. La submissió a la que ens han tingut i que ens tenen, es pot dir que ens han convertit en un poble sense personalitat, i el que és més greu, sense identitat, amb aquesta arraconada en una minoria, bàsicament de les parts foranes de les nostres Illes. Han aconseguit, de llavors ençà, que ens convertíssim en mercaders plegats als interessos de la planícia castellana. A poc a poc, aquests s'han anat apoderant de totes les claus del poder, han aconseguit dormitar les nostres consciències; tant és així que sense gens de vergonya, any rere any, els hem donat suport, perquè any rere any ens tonen, tal com es fa amb les ovelles; any rere any, la majoria dels vots dels sotmesos de les nostres Illes han estat i són per als nostres colonitzadors, i la història s'ha repetit una vegada i altra, i com dèiem en bon mallorquí: "fotuts, banyuts i algun ben content" i jo hi afegiria, "i de bona gana". Tal és el nivell en què ha quedat la nostra consciència com a poble des d'aquella fatídica data; recordeu-la: 16 de març de 1716. Promotor: el primer rei Borbó que governà Espanya.

Dia 12 de juny de 2012, essent president de la nostra comunitat autònoma el Molt Honorable, honorable???, quin honor, Déu meu, quin honor!!!, senyor D. José Ramón Bauzá, es produeix la gran traïció. A instàncies d'aquest senyor s'arracona de tots els llocs públics la nostra estimada llengua catalana, la llengua dels nostres avantpassats, la llengua de Ramon Llull o de mossèn Alcover i passa a esser la llengua de la plebe. Us imagineu quina vergonya deuen sentir des d'allà on siguin? Però el més greu és que aquesta traïció porta noms, com: Bauzá, Bosch, Gornés, Company, Aguiló, Cabrer, el botifler Delgado o els forasters Gómez i Castro, entre d'altres, a més de tota una catefa de renegats, avergonyits d'anomenar-se mallorquins, menorquins, eivissencs o formenterencs. Tant és així que quan parlen en públic la majoria d'ells ho fan en la lengua del Imperio; o per ventura ha pogut més el poder de les cadires que ocupen al Parlament de les nostres Illes o de les conselleries i direccions generals? Qui sap. Si bé la història ens demostra que els diners són els culpables de les traïcions que l'home sol fer contra el seu propi poble. Sí, cal recordar aquests noms, cal recordar-los i tenir-los a la memòria com els homes i dones que feren possible la lenta mort de la nostra llengua, de la nostra identitat, els noms dels que feren possible el lliurament en palangana de plata de la identitat del nostre poble als colonitzadors madrilenys; recordeu-los per a sempre. Si quan aneu a un lloc públic us parlen en una llengua que no és la vostra, ells són els culpables. Si tots els millors llocs de feina de l'administració són per a gent que no parla la nostra llengua, ells són els culpables. Si aneu a les escoles i no enteneu que diuen els mestres perquè no parlen la nostra llengua, ells són els culpables. Si els vostres padrins van al metge i aquest no els entén perquè no parla la nostra llengua, ells són els culpables. Si el dia de demà els vostres fills o els vostres néts ja no us entenen perquè ja no saben parlar la llengua en què els ensenyàreu a donar les primeres passes, recordeu-ho, ells tenen la culpa. Si us retallen els vostres drets i us ho diuen en una llengua que no enteneu o si us diuen que parleu la lengua del Imperio, ells són els culpables. Ells són els que us han traït i han renegat de la seva identitat; ells i tan sols ells han assassinat la nostra estimada llengua, recordeu-ho. Per tot això i més, jo faig una proposta dirigida a tots els pobles de les nostres Illes i que és la següent: fer una placa, no una plaqueta de quaranta centímetres, sinó un bon mural de 4 x 4 metres, o més grossa si cal, al lloc mes cèntric o emblemàtic de cada poble amb la següent inscripció: "A tots aquells que feren possible el genocidi de la nostra llengua i de la nostra identitat com a poble" i a sota, els noms de tots els que sense gens d'empegueïment ni vergonya votaren que així fos i la data del luctuós succés. Seria una manera que aquesta ignomínia quedés per a sempre en la memòria col·lectiva del nostre poble i que la història els recordés com a propulsors d'un dels actes més vergonyosos soferts per la nostra gent; un acte perpetrat per una gent que s'anomenava mallorquina, menorquina, eivissenca o formenterenca venuda als interessos de la metròpoli madrilenya.

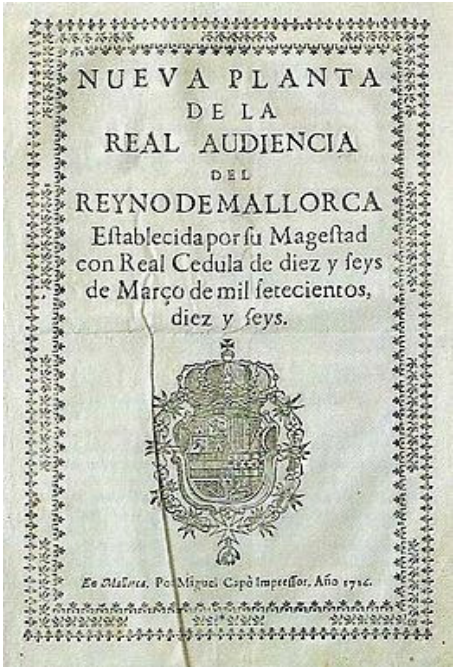
NUEVA PLANTA
DE LA
REAL AUDIENCIA
DEL
REYNO DE MALLORCA
Eſtablecida por ſu Mageſtad
con Real Cedula de diez y ſeys
de Março de mil ſetecientos,
diez y ſeys.

En Mallorca. Por Miguel Capò Impreſſor. Año 1716.

Certament, la data del 12 de juny de 2012 passarà a la història com un dels dies de més tristor de la història del nostre poble, igual que hi va passar la de la publicació del Decret de Nova Planta d'aquell 16 de març de 1716. Hi ha que veure com es repeteix la història, i amb un altre Borbó al cap de l'Estat, incapaç de moure una sola cella per a defensar la nostra llengua, la

identitat d'un poble que un dia el va acollir com a futur rei oblidant que només era un dels successors d'aquell altre Borbó que tant ens havia humiliat. És una manera qualsevol d'agrair-ho. Tot són maneres.

Ara toca esperar, que ara ve lo bo. A poc a poc, els hospitals passaran a ésser controlats per gent de la planícia castellana; a les escoles tant sols es parlarà la llengua del Imperio, el seu virtual imperi; a l'administració a poc a poc tant sols es parlarà la llengua de Castella i així, lentament però sense aturades, es consumarà l'acte més nefast, ignominiós i trist de la nostra història; i tot, gràcies a una trentena de representants i a un partit -que llevat honrosa excepció- s'han venut al poder centralista madrileny que amb quasi tres-cents anys d'espoliar-nos encara no té el ventre ple, i la suor de la nostra feina seguirà omplint les butxaques dels nostres colonitzadors amb el vist i plau dels vots dels mallorquins que encara no han estat capaços d'adonar-se que a Madrid només els interessa el que ens poden xuclar de les nostres Illes, ja sigui la suor, la sang o la nostra identitat com a poble; i ho estan aconseguint. Després plorarem com a al·lots que no ens sabérem defensar com a poble, com a mallorquins, menorquins, eivissencs o formenterencs. Les lamentacions ja no ens serviran de res. *Alea iacta est*. Ara que sigui la història la que els jutgi ja que els votants, com sempre, sembla que seran incapaços de fer-ho. Una vegada més, l'adulació i la butxaca han pogut més que el sentiment. Però recordeu, Roma no va voler pagar als traïdors, ni als renegats; possiblement Madrid tampoc. Esperem que així sigui.

El PP i el piròman

Joan Gomila

No és que això era i no era, no. Això és avui, ara i aquí. Si el segle XIX i inicis del XX el caciquisme era la base de les eleccions en el que es dividien el poder els liberals i els conservadors espanyols, aixafant així socialistes i republicans, i si en el context de l'edat mitjana les relacions de poder s'establien per raons de vassallatge, teixint una piràmide indestructible de relació de poder de senyor a vassall, avui aquest tipus de relació segueixen manejant les relacions de poder en els partits polítics majoritaris i té el màxim exponent en el Partit Popular.

L'article de Miquel Payeras al diari Balears "Així és el PP" és una autèntica joia del comportament sociològic del militant pepero. José Ramón Bauzà, el nostre virrei, ha guanyat les eleccions al seu partit. En realitat un referèndum bastit en una llista única, sota l'amenaça de no haver-hi sobres on posar la papereta, amb telefonades discretes però efectives, amb visites a seus locals envoltat de mesures policials on poder demostrar, al seu partit, que l'enemic és a fora: joves antisistema manipulats per mestres i professors, l'oposició, i per descomptat l'Obra Cultural Balear (sens dubte l'entitat cívica amb més estima cap a la llengua, la cultura i l'orgull de país). Vaja maniobres ja sabudes i usades per les dictadures des de Fidel Castro a les de Videla.

Per què tan poc esperit crític? Senzillament per relació de poder. M'explicaré a l'amable lector. Una part important de la militància del PP més que ideologia, té una inèrcia a l'odre: poder, església, estat. M'ho comentà una regidora d'esquerres a qui el PP va anar a cercar per poder tenir una batlia més: nosaltres no tenim ideologia li varen encolomar. O com confessava un militant del PP en un míting den Bauzá: Som aquí perquè passen llista. L'home avui està recompensat en els privilegis de trencar-se l'espinada de tan seure en una institució del Govern. O el d'aquell ex-regidor del PP, tocat de salut, que deixà l'escola i el feren cosa per Palma, i quan veié la misèria que havia de gestionar reclamà una mica més de pressupost per poder fer qualque cosa. La resposta que rebé és fantàstica: això hi ha, si no t'interessa ho deixes, n'hi ha deu més com tu esperant. O com la neo regidora que surt del plenari quan hi ha mocions sobre la nostra amenaçada llengua, perquè ella, diu, no està per batalles sobre la llengua, o la directora general de la conselleria del cremadíssim Bosch, quan ens alerta que entre tots matarem la llengua... No hi ha com tenir la consciència interessada i fer com si res al peatge que els imposa la irracionalitat i la demagògia de Bauzá i de l'espanyolíssim Circulo Balear.

La pregunta és si en comptes de votar José Ramón Bauzá, haguessin votat una sabata amb mostatxo o un cossiol amb patilles, també hagués guanyat? La resposta és sí, també hagués guanyat, perquè el partit és així: cacic i vassall. Està farcit de relacions de cessió de voluntats a canvi de què. I tant de bo haguessin votat una sabata i no aquest indigne home que és en Bauzá. Des d'aquella aparició a la ràdio just després de ser cap del seu partit en que atacà la llengua catalana, dient que gat no és el mateix que moix, o got per tassó, demostrà el que és. Si tengués la decència: no d'escoltar la Universitat, l'Institut d'Estudis Catalans no, no. No dic això, senzillament que llegís algunes de les 400 rondalles mallorquines, que va escriure un senyor de dretes i intransigent com era n'Alcover, s'avergonyiria de mostrar tant el llautó. Bauzá és un piròman de la convivència. Un malalt per fer carrera a Madrid (peperos dixit). Però amb el teló d'Aquil·les massa exposat a una societat mallorquina que en uns mesos ha deixat de semblar-se a la societat endormiscada de la Mort de dama de Llorenç de Villalonga. Avui per a una gran part mallorquins Bauzá no els representa com a president (Això no havia passat mai). La llengua, les retallades a escoles i centres sanitaris, les amenaces a mestres i sanitaris (mentre ells es puja el sou gairebé el 25%, i defensa els interessos de la seves empreses) i les institucions no retallen alts càrrecs, i la presència d'antiavalots, i les detencions a joves, i la incapacitat per fer front a la crisi després de tanta promesa fa que la convivència estigui trencada, i, i, i....

Però ara ve el vertader motiu de preocupació. A Europa l'extrema dreta ja arrossega un cens d'entre el 10 i el 20 per cent de vots. Per què a Espanya no existeix? O potser existeix i està hivernant dins d'algun partit politic? La resposta és clara: el votant que simpatitza amb el franquisme i el feixisme està dins del PP. En xifres europees, segurament 1 de cada 3 votants del PP, simpatitza amb el franquisme: odi a les ideologies progressistes, odi a les llengües minoritàries, odi als trets diferencials, odi a la cultura. Per aquestes persones, en Bauzá, és un dels seus líders, i a canvi de no res. Un incendi social.

Toni Pastor

Pau Quina

Davant la fèrria disciplina del Partit Popular en el tema de Toni Pastor (i que segons molts "és el més normal" ja que s'ha de defensar "les normes de partit" i no es pot anar "per lliure"), m'ha esdevengut una bona idea per ajudar a superar la crisi: eliminem tots els diputats que omplen les cadires del Parlament. Ens n'estalviaríem de diners... Si tanmateix han de votar el que dicta el partit, que hi hagi un únic representant (un Bauzá, un Antich, un Barceló, un Melià...) i llevem-nos del damunt la resta, que són simples titelles a les ordres dels capitans. Si tanmateix no tenen opinió pròpia, és a dir ni veu ni vot (bé, vot sí que en tenen, però dictat), per què hi són? No volen estalviar tant? No retallen professors, hospitals, sous...? Idò eliminem els diputats (i regidors) que tanmateix no tenen cap altra funció que alçar el braç quan els hi diuen.

Tot això que he comentat abans no es pot agafar al peu de la lletra (és mitja sorna, perquè ens entenguem), però és una manera com una altra d'avisar que la nostra política funciona ben malament. Aquestes llistes tancades que tenim, la disciplina de vot que s'exigeix... fa que el nostre sistema democràtic sigui més pobre. Per una vegada (i que no seveixi de referent), hauríem d'aprendre dels americans, que van amb llistes obertes i, quan voten alguna cosa, dins les files del mateix partit es poden donar vots discordants. Per exemple en la votació de la llei de l'avortament, hi pot haver 30 demòcrastes que votin a favor i 20 que votin en contra (a Amèrica del Nord això seria ben normal).

I és que no és el mateix votar en Bauzá o en Delgado (més conservadors i anticatalanistes) que en Toni Pastor o en Rotger (més centristes i catalanistes), a pesar de ser del mateix partit, i supòs que els votants del PP tenen en consideració aquest factor a l'hora de votar-los (realment, volguem o no, en gran part també votam les persones). En altres paraules, si a Manacor s'hagués presentat en Delgado, segurament no hagués tret ni la meitat de vots que en Toni Pastor (a pesar de representar les mateixes sigles), per la qual cosa els votants de Manacor tenen dret que en Pastor defensi les seves idees al Parlament "a la seva manera".

I si no els va bé i volen seguir amb el sistema tancat actual, idò que comencin a

fer retallades com he indicat al primer paràgraf, que amb aquest sistema que tenim en sobren molts de polítics (per no xerrar del Consell, Senat, diputats europeus...).

Frase del mes: "El progrés, els canvis i les transformacions són possibles perquè els homes gairebé mai no estam d'acord entre nosaltres; la desavinença i el desacord mouen el món i són els que fan possible l'evolució i el desenvolupament". (Antoni Martí)

Demografia

Jeroni Llambias i Aina Simonet

DEFUNCIONS

* El dia primer de juny va morir a Sant Llorenç n'Antònia Bauzà Ferrer, viuda, a l'edat de 93 anys. Vivia al carrer del Pou. Al cel sia.

* El dia 16 de juny va morir a Sant Llorenç en Bartomeu Nadal Galmés, de malnom *Conier*. Tenia 93 anys, era fadrí, vivia a la banda de sa Cova i havia estat president de l'Associació de Jubilats. Descansi en pau.

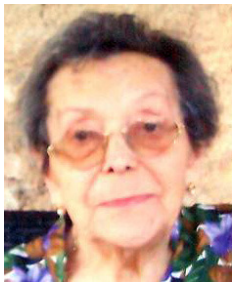

* Dia 26 de juny va acabar la seva vida a l'hospital de Manacor n'Hermínia Villar López, als 89 anys d'edat. Tot i que havia nascut a Moncofar, Castelló, estava casada a Sant Llorenç i feia molts d'anys que hi vivia. Descansi en pau.

COMUNIONS

* Dia 23 de juny va celebrar la primera comunió Cristina Puigròs Galmés, a qui veim am la seva germana. Enhorabona.

A instàncies del Partit Popular, el dia 2 de juliol es va celebrar un ple extraordinari per debatre tres mocions que ells mateixos havien presentat.

La primera proposava "Instar a tots els partits polítics amb representació en l'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar a rebutjar públicament les agressions i els incidents produïts als diversos municipis de Mallorca i a la conselleria d'Educació per part d'un grup d'estudiants". En un segon punt afegia: "Instar a tots els partits polítics de les Illes Balears a manifestar la seva total repulsa davant qualsevol tipus de violència contra ciutadans que expressin lliurement les seves idees o contra els qui exerceixin les seves funcions en plena legitimitat democràtica".

El batle va suggerir que acceptassin canviar el primer punt per un altre de més genèric en favor de la llibertat d'expressió i rebutjant tot tipus de violència, però na Manuela va exigir que la moció es votàs talment com l'havien presentada. Després de parlar-ne -millor dit, cridar-ne- una bona estona sense arribar a cap acord, procediren a la votació, que fou rebutjada per 5 vots a favor i 7 en contra.

Na Dolors, com explicació de vot, va demanar que s'inclogués a l'acta el següent document: "Aquests darrers mesos hem viscut a les Illes Balears un conjunt de mobilitzacions ciutadanes com mai no s'havien vist en temps de democràcia. Unes mobilitzacions que es fan des de la llibertat d'expressió i que responen al malestar social existent per la situació econòmica i social, i per visua-litzar la protesta generalitzada contra les retallades en educació, sanitat i altres sec-tors socioeconòmics, així com també les mesures adoptades pel Govern en contra de la llengua pròpia de les Illes Balears.

En cap cas es pot acceptar la violència com a forma de protesta ni cap tipus d'extralimitacions per part de qualsevol part. D'altra banda, tampoc es pot permetre criminalitzar les mobilitzacions i les protestes que milers de ciutadans i ciutadanes estan protagonitzant de manera pacífica. En un estat democràtic s'han de fer valer tots aquells instruments que permeten als ciutadans participar activament dels diferents esdeveniments que es van succeint i en cap cas actuar de manera intransigent.

El Govern de les Illes Balears hauria de cercar el diàleg i el consens amb tots els sectors socials, econòmics i sindicals, fent servir tots els recursos i espais de diàleg disponibles i abandonant les formes i actituds de provocació i confrontació.

Rebutjam i condemnam qualsevol acte de violència quan pretén interferir en el funcionament normal dels partits polítics, l'activitat dels representants elegits democràticament i dels col·lectius, associacions i entitats que es manifesten legítimament.

Defensam la necessitat de salvaguardar el dret a la llibertat d'expressió sempre exercida des del respecte cap els altres i sense cap tipus de violència, i ens manifestam en contra de la criminalització genèrica de les mobilitzacions ciutadanes.

Mostram el nostre suport al malestar social existent per la situació econòmica i social i per les retallades indiscriminades que es fan des dels diferents governs a l'estat del benestar.

Condemnam les declaracions del Sr. José Ramon Bauzá on acusa de "fascistes" (sic) els participants a les mobilitzacions i de "complicitat amb els fascistes" a tota l'oposició democràtica, i consideram que declaracions d'aquest tipus no fan més que augmentar la crispació.

Lamentam les formes, els desproporcionats desplegaments policials i les actuacions derivades de les visites del Sr. Bauzá als pobles quan aquestes visites no són oficials ni institucionals sinó visites emmarcades dins la dinàmica de partit del PP".

A la segona moció es deia: "Consideram que no té sentit empedrar els carrers si tanmateix poden seguir passant cotxes, per tant, instam al batle a ampliar el caràcter de carrers per a vianants a tots els carrers que s'han inclòs en el Pla d'Embelliment del municipi de Sant Llorenç des Cardassar. En cas de no transformar aquests carrers en carrers per a vianants que es redueixi l'horari al trànsit rodat. En qualsevol cas, que es doni sempre preferència als vianants amb senyalitzacions que així ho indiquin". I continuava: "Que es tengui millor cura de l'aspecte de tot el centre afectat per l'embelliment, des de les jardineres fins a la presència policial que impedeixi que s'aparquin els cotxes, passant per la retirada de totes les barreres mòbils".

El batle va comentar que l'equip de govern estava d'acord amb la segona part de la moció, però que avui per avui no era possible prohibir la circulació de cotxes pels carrers embellits, perquè provocaria un caos circulatori; si estaven disposats a fer la corresponent modificació votarien a favor de la moció. Na Manuela, però, va voler que es votàs tal com estava, per la qual cosa, després de parlar-ne -millor dit, cridar-ne; o ja ho havia dit abans?- una bona estona fou rebutjada pels mateixos vots que la primera.

La tercera moció deia: "Instar el batle i l'equip de govern de Sant Llorenç des Cardassar al compliment de totes les normes sobre transparència i bones pràctiques en la gestió diària d'aquesta corporació, tant enfront dels ciutadans com en relació a la labor d'oposició dels altres grups polítics amb representació a l'Ajuntament".

Aquesta moció, sense necessitat de debat, va esser aprovada per unanimitat, amb la qual cosa el poc públic assistent -tres col·laboradors de Card.cat i una altra periodista- s'estalviaren haver de sentir més crits per part dels il·lustres representants del poble, cosa que sempre és d'agrair.

Josep Cortès

PSM ENTESA NACIONALISTA

Comunicat del PSM

L'agrupació del PSM de Sant Llorenç, reunida, avui, diumenge, dia 1 de juliol, davant diversos comentaris i informacions publicats al Card.cat i al Diario de Mallorca, relatius a la incorporació a l'equip de govern de l'Ajuntament de Sant Llorenç de la regidora del PSM.

Manifesta: Que considera que el procediment seguit durant la negociació no ha estat correcte i emplaça l'equip de govern a mantenir una nova negociació.

Teòricament és el darrer mes que surt aquesta secció, però després del que va passar la darrera vegada (i tenint en compte que ve un llarg mes d'agost vacacional) no gos escriure cap comiat i només us diré "fins un altre"...

El darrer que m'ha enviat cosa ha estat en Rafel Duran, conegut al poble per la seva tasca al Teatre Nacional de Catalunya i per la seva afició al ball de bot (no us perdeu l'entrevista que properament li farem a Card.cat). Concretament m'ha enviat unes fotos molt curioses i especials, però val més que ens les expliqui ell amb les seves pròpies paraules:

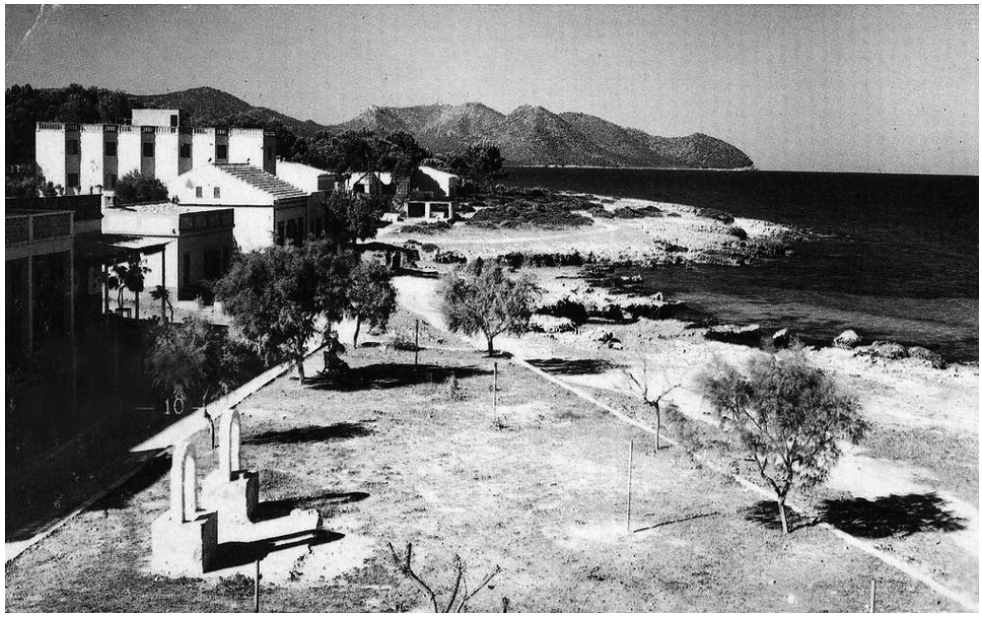

"Com que sé que fas una secció de fotos antigues de Sant Llorenç a la revista, idò un dia vaig trobar una foto molt curiosa en una pàgina de Facebook que es diu "Fotos antiguas de Mallorca". L'havia penjada la filla d'un fotògraf i pertany al seu arxiu (Arxiu de Jeroni Juan). Vaig demanar indicis en aquesta pàgina però no m'han contestat mai perquè jo volia saber si l'havia feta el tal Jeroni o l'havia adquirida com a col·lecció per al seu arxiu. Res. Veuràs que es veu un lloc sagrat fet pols, abandonat, o tal vegada el pas del temps, envellit, devia ser un dia de festa. Sembla com si pel terra hi hagués murtra escampada, cosa que antigament es feia, però la roba de la gent no sembla molt d'estiu tot i que sé que temps passat anaven molt tapats i sobretot si era sortida de missa, com sembla. Deu ser de principis de segle XX o finals del XIX. Per la paret de pedres que continua de la façana i que ara no hi és diria que devia ser la capella de la Mare de Déu trobada abans de la reforma de l'any 1929. Sé que aquest any es va fer una reforma a la capella tal i com jo la vaig conèixer quan era petit; llavors, l'any 1979 en varen fer una altra i és tal i com la coneixem ara.

També t'envii una foto de S'illot dels anys 60 i al fons es veu Sa Coma com-

pletament verge. Una altra de Sa Coma dels anys 80 just abans d'urbanitzar-la i una de Cala Millor però que duu una data que a mi no em concorda. Al 1970 a Cala Millor ja hi havia hotels i aquí sembla molt idíl·lic. Per ventura trobaràs algú que te'n podrà donar indicis de si ho havia vist mai."

Pau Quina

Obra Cultural Balear

Josep Cortès

Amb un públic assistent més aviat escàs -8 persones-, el dia de sant Pere va tenir lloc el darrer tast de la temporada organitzat per l'Obra Cultural Balear. Aquesta vegada els protagonistes varen esser els embotits Munar, de Felanitx, que tenen la fàbrica a Porreres.

Aquesta empresa, fundada el 1942, està regida per la mateixa família des de fa tres generacions i es concentra bàsicament, en la sobrassada i el paté.

Els amfitrions parlaren de la diferència d'elaboració entre els professionals i els particulars, posant l'èmfasi en la precisió en què mesclen les diferents parts del porc per aconseguir el millor producte, de les seves sobrassades, la majoria sense gluten ni lactosa, del patés de fetge de porc, amb les varietats suaus, amb xerès, coents i artesans, de receptes de cuina... i també d'escriptors llorencins i felanitxers, de pintors i fins i tot d'en Cristòfol Colom, que, com tothom sap, va néixer a Felanitx.

De sobrassada en tastaren de porc blanc (de dues castes: suau i un poc picant), de porc negre (normal i molt picant) i una altra elaborada amb sistemes casolans i tradicionals, una mica rància i ideal per esser menjada untada de mel. També tastaren paté i begueren vi negre, encara que la calor del moment convidàs més a begudes refrescants. En conjunt, una vetlada agradable.

BETLEM

El dissabte 5 de maig la *Gent gran caminadora* vàrem fer l'última excursió de la temporada 2011/12. Ens desplaçàrem en autocar fins a la urbanització de Betlem. Berenàrem i vàrem emprendre un camí vora vora la mar pel qual una hora més tard arribaríem a l'antic embarcador conegut com es Caló de Betlem. Espereu que m'he deixat alguna cosa. Ah!, ja ho sé: l'autocar venia ple, però de Betlem fins a es Caló, solament érem 15; els altres tornaren pujar a l'autocar i van anar a passar el matí a sa Colònia. Bé, tornem amb els caminadors. Gaudírem del bon temps i de l'espectacular paisatge durant tot el camí. Una vegada aconseguit el nostre objectiu, descansàrem una estona, férem les fotos de rigor i tornàrem pel mateix camí fins a Betlem, on ens esperava el bus. Portàvem dues hores caminant, però la *Gent gran caminadora* i valenta en volia més, les panoràmiques vistes sobre tota la badia d'Alcúdia eren massa boniques per no aprofitar l'ocasió de contemplar-les una mica més. 14 del grup de 15 decidírem seguir a peu fins a sa Colònia, més o manco una hora i mitja més. Una mica abans de la una arribàrem al restaurant el Puerto. En Tomeu, que és l'amo i cuiner, ho tènia tot preparat, solament esperava la nostra arribada per tirar l'arròs dins l'olla, bé, és un dir, perquè on havia de tirar l'arròs era a la paella, i vaja paella bona que li va sortir. Tots junts, els caminadors i els altres, férem un bon cap de taula. Au idò, fins a la propera temporada, esperem la vostra assistència i col·laboració per seguir realitzant aquestes belles, divertides i saludables reunions. Féu cas als metges: l'exercici és molt sà, "Contamos contigo".

BERENAR DE PA AMB SOBRASSADA

El dissabte 2 de juliol de 2012, organitzàrem una vetllada de ball a la plaça i per poder aguantar bé el ritme de la música, abans de començar ens menjàrem tots junts, dues llesques de pa amb sobrassada, un tros de motlle i un bon tassó de vi, i a ballar s'ha dit. Aprofito l'ocasió i en nom de la directiva, dono les gràcies a les que desinteressadament van col·laborar en l'elaboració dels motlles. I així passàrem una vetllada entretinguda, alegre i barata. Idò que no és *guapo* això? I fa mudat.

CAP DE SETMANA A CAN PICAFORT

Què tal, com vos ha anat aquests dies per allà? Ai, molt bé! Ens donaven un menjar boníssim, i molt, podies agafar tot el que volies i beure també. Aquest és un dels comentaris més escoltats després del cap de setmana que passàrem a l'hotel Club Tonga de Can Picafort els dies 8, 9 i 10 de juny 2012. A causa de l'avançat de la temporada turística i a les altes temperatures que registraven els termòmetres per aquestes dates, els i les més valentes es van donar un bany en la piscina o a la platja. La majoria dels comerços estaven ja oberts, d'aquesta

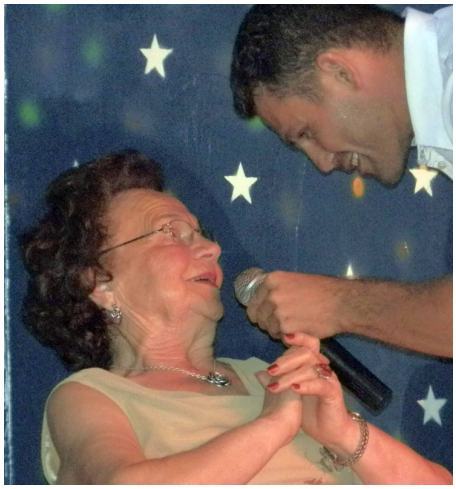

manera, els, millor dit les (gairebé totes) que la seva atracció principal són els mostradors, varen poder gaudir del seu passatemps favorit. També és de destacar l'equip d'animació i entreteniment de l'hotel; des de les 10 del matí comencen a organitzar jocs per a petits i grans en els jardins i piscina, a partir de les tres de la tarda comença la música de ball, i ballàrem, molt ballàrem, més tard música infantil, havent sopat un bingo, per cert, els dos dies el varen guanyar dues dones del nostre grup, a continuació, protagonitzat pel mateix equip, l'espectacle: el divendres vàrem tenir una fantàstica demostració de músiques i balls de tot el món. El dissabte elecció de "miss Tonga", de dins del públic van sortir quatre voluntàries, una francesa, dues angleses i una mallorquina, una vegada assegudes en l'escenari, va explicar el presentador: l'elecció de miss Tonga no consisteix a sercar la més guapa, seria cosa molt difícil, les quatre ho són molt, nosaltres busquem la més simpàtica, alegre i divertida. Després de quatre o cinc proves a qual més divertida, el jurat, compost per tres anglesos, va donar per guanyadora a la mallorquina; i sabeu qui era la mallorquina que es va presentar i va guanyar el concurs? I ja és clar que sí, la més simpàtica, alegre i divertida va ser: la nostra presidenta Catalina Pascual, na Tomassa.

ACTIVITATS PREVISTES

* Dia 7 de juliol, Nit de festa a El Paso de s'Illot, amb parrillada de carn i ball, Partida a les 18. Preu 18 •.
* Dijous dia 26 de juliol, inclòs en les vetllades d'estiu que organitza l'Ajuntament, disposarem una vetllada de ball d'aferrat, de línia i ball de bot, una estona de cadascun perquè sigui més divertit.
* A últims de juliol o principi d'agost, estem intentant concertar una visita a la plantació experimental de figueres de Son Mut Nou, diuen que és molt interessant.
* La setmana abans de les festes de Sant Llorenç, celebrarem el quart torneig Festes de Sant Llorenç de petanca, tots els socis interessats a participar es poden posar en contacte amb Antoni *artaner*.
* L'1 de setembre farem una visita cultural guiada al Castell de Bellver, amb dinar a Binicomprat. Ja anirem donant més detalls.

Toni Nadal

S'ARENALET D'AUBARCA

Mallorca és un paradís format per bells racons i raconets que donen aquest encant tan especial a la nostra illa. Dissabte dia 2 de juny els Trescadors vàrem poder visitar un d'aquests racons encara lliures de la mà de l'home: s'arenalet d'Aubarca.

Anàrem en cotxe fins a Artà, concretament fins a l'aparcament de s'Alqueria Vella des d'on partírem tira-tira i a bon pas durant dues horetes grosses fins arribar al nostre destí. Allà ens esperaven dues platges d'aigües netes i cristal.lines: sa Font Celada i la platja d'Aubarca.

Arribàrem una mica cansats i molt acalorats; per això, un grup de 7 o 8 valents i valentes prengueren un bany molt refrescant en aquella aigua tan neta. Trobaren que l'aigua estava perfecta de fresqueta; altres deien que estava congelada i els va bastar refrescar-se els peus. Després de refrescar-nos i de descansar un poc ja era hora de sopar i no poguérem tenir un restaurant millor: damunt de l'arena amb la mar al nostre davant i amb el sol que ja es ponia. Ens invadiren els mosquits i mosquitons però el sopar ser boníssim davant aquell paisatge.

Ens hauria agradat quedar més temps per allà però havíem de tornar cap a cases i férem el camí de tornada per una ruta coneguda amb el nom de s'*esquena llarga* i acompanyats tot el camí per la llum de la lluna, que era quasi plena. Passàrem per un camí conegut amb el nom del *camí dels presos*, pel campament dels soldats i altra vegada amb bon pas i tira-tira acabàrem la nostra aventura al mateix punt on la començàrem. Ja eren prop de les 11.30h i tornàrem cap a Sant Llorenç cansats però ben satisfets.

Aquesta ha estat la darrera sortida dels Trescadors però no passeu pena! Si no hi ha res de nou, tornarem a començar les nostres aventures el pròxim mes de se-tembre però abans ens acomiadarem com toca amb un sopar dia 17 de juny. Passau un bon i feliç estiu.

Fins aviat a tots i a totes!

Cati Juan

SA CADIRA DES BISBE

Es tracta pràcticament de la darrera excursió de la temporada i, tot i això, avui som pocs trescadors (per comunions, fires i, altres motius). Però, així i tot, el dia ens ha donat l'oportunitat per poder gaudir d'unes vistes espectaculars, protagonitzades per la part sud-oest de la nostra illa Mallorca . Sota la data de diumenge dia 20/5/2012, qualcú havia de fer la crònica de l'excursió, i l'afortunat (o no tant), he estat jo. El segon trescador més jove del dia.

Quan l'autocar està a punt de partir, ens falta algú, qui? el guia, però... de cop i volta, una trucada al telèfon d'en Joan Llinàs, per

saber on es troba, ens confirma que ell, juntament amb el seu fill (Joan Llinàs junior), ja són al lloc des d'on hem de començar l'excursió, esperant que tots els altres arribem. Per tant, aclarida l'absència, ens posam en marxa cap a Manacor, on arreplegam tres persones més, i tiram cap a Andratx. El llarg trajecte, no acaba aquí, sinó que hem de seguir la carretera d'Estellencs fins arribar el restaurant del Grau.

I ens posam en marxa, carretera amunt (uns 2km, més o manco) fins arribar a l'encreuament, el qual puja al lloc on hem d'anar. Per entrar en gana no hi ha res millor que una bona pujadeta, fins arribar a la casa de sa Coma d'en Vidal. Com de costum i des-prés de caminar aproximadament 1 hora i mitja, decidim berenar. Lo cu-riós és que avui ningú té pressa. Ja, panxa ple-na i amb poques ganes de caminar partim cap a s'Esclop, amb dos llongos, quatre passes ben llargues, i una bona pujada fins al cim. I allà: Sorpresa, avui no hi ha boira i es pot veure perfectament el puig des Galatzó.

Llavors, cresta, cresta, arribam al Moletó, on les vistes són encara més precioses. Es pot veure una miqueta de sa Dragonera, i el port d'Andratx i, també, la badia de Palma, però, desafortunadament, per mor de la boira, no es pot veure l'illa de Cabrera.

I, ara si, ja arribam al cim tan esperat, o esperada, sa Cadira des Bisbe. Amb la panxa plena, després de dinar, i ja per acabar, pujam al darrer cim, el puig Batiat i cap a Capdellà ens dirigim. Caminant, caminant i cercant, cercant a la fi trobam el bus, així doncs, concloem l'excursió.

Esper poder tenir el plaer i l'ocasió d'escriure una altra vegada una crònica semblant. Gràcies, fins aviat.

Bon estiu…

Jaume Grimalt Brunet

Nota de premsa

El passat 28 de juny es va donar per acabada la 4ª temporada de l'escola de tennis Sant Llorenç, temporada que començà el mes de setembre del 2011 i ara pareix que ha passat volant.

Els grups d'iniciació han realitzat un torneig, amb participació de quasi tots els jugadors (competir és voluntari), essent el guayador de la categoria "B" en Pere Llull, que guanyà a Xavi Izquierdo, després d'una final molt disputada a tres sets i a la qual,

Xavi també tingué pilotes de partit que no va poder aprofitar.

A la categoria Benjamí "A", el guanyador fou Marc Sancho que va guanyar en dos sets, també molt disputats a Joan Torres.

Els altres alumnes (categories) disputaran el torneig de les festes de Sant Llorenç a les seves corresponents categories.

El tennis adult femení també estarà representat, ja per tercer any a les festes d'agost, amb les categories individual i dobles.

Després de quasi deu mesos de tennis, s'agafen unes vacances per carregar bateries i tornar a començar el mes d'octubre la 5a Temporada.

Fotografies: Xavi Izquierdo, finalista Benjamín B, Pere Llull, campió Bejamín B, Marc Sancho i Joan Torres, campió i finalista Benjamín A i l'equip femení.

Ignasi Umbert

Notes històriques de Sant Llorenç

Dia 4 de març de 1940, el "Correo de Mallorca" publicava la relació de les aportacions fetes al Plat Únic, corresponent al passat mes de gener. A Sant Llorenç s'han recaptat 357'25 pessetes.

Dia 1 d'abril, a la secció de notes de societat, aquest periòdic anota el naixement d'un fill de José Benítez, mestre de l'escola de Son Carrió.

Dia 4 de juny, també dins la secció de notes de societat, anota el casament celebrat a Son Carrió entre Margalida Sagrera Escalas i Pere Servera Nebot, metge de Son Servera. Signaren l'acta matrimonial per part de la novia els seus germans Salvador, enginyer agrònom, i Bartomeu, tècnic comercial estatal; per part del nuvi, el seu germà Miquel, apotecari, i Antoni Llull, delegat de la Caixa de Pensions de la Vellesa i Estalvis, de Sineu.

Dia 7 de setembre, publicava el programa de les festes que s'havien de fer a honor de la Mare de Déu Trobada. Hi haurà missa solemne i es cantarà la peça Regina Angelorum, de Silesius. A les 5 del capvespre, partit de futbol entre l'equip "Juventus", de la Milícia Angèlica de Manacor i el Club local. La festa de carrer serà: balls, corregudes, concert de música, globus, coets i altres focs d'artifici.

Dia 21 de setembre, el "Boletín Oficial Balear" publica la resolució del Ministeri d'Educació en què s'ha resolt separar definitivament i donar de baixa de l'escalafó de mestres, Maria del Carme de la Monja Pérez, mestra de l'escola de Sant Llorenç.

Dia 3 de març de 1941, es fundà la secció de Pares de Família Catòlics, i en fou president Joan Galmés Riera, vicepresident Miquel Pascual Massanet, secretari Joan Noguera Llompart, vicesecretari Pere Antoni Galmés Galmés, tresorer Francesc Sureda Melis, comptable Bartomeu Umbert Sard. La secció de Pares de Família tenia 34 socis, la secció de Joventut Catòlica 25, i els socis aspirants a la Joventut eren 8. No tenen béns perquè són de l'església, i el rector paga el consum elèctric. (ARM, Govern Civil, lligall 1.639, núm. 2.736)

Dia 13 de maig de 1941, el "Boletín Oficial de la Provincia de Baleares" publica la relació de les associacions que han complit amb el deure de regularitzar la seva situació, entre les quals hi ha el "Club Deportivo Descardasar", de Sant Llorenç. Dia 21 de setembre, publica la resolució del Ministeri d'Educació, de confirmar en els seus càrrecs els mestres de Sant Llorenç, que han superat la depuració: Manuel Cabanyes Ballester, Bàrbara Ferrer Pocoví, Miquel Julià Noguera, i Jaume Perelló Arbona.

Dia 24 de maig, publica una relació de caminers que reuneixen les condicions per prendre part a les oposicions de capataços, entre els quals hi ha Esteve Ballester Gomila, natural de Sant Llorenç, que presta els seus srvicis en la carretera que de Sant Llorenç condueix a Son Servera.

Dia 4 d'abril de 1942, "La Almudaina" publicava la relació de multes imposades per la Fiscalia de Taxes, resultant que a Miquel Domenge, de Sant Llorenç, l'han multat amb 2.000 pessetes per la venda clandestina d'un porc.

Dia 30 de setembre de 1943, "La Almudaina" publicava una relació de trasllats de mestres. Antònia Darder Torres, de Palma, passa a l'escola de Son Carrió.

Dia 4 de novembre, publica una crònica comentant els actes fets a Sant Llorenç amb motiu de la inauguració de la sucursal de la Caixa de Pensions. El rector Joan Galmés féu la benedicció, prèviament invocada la protecció de sant Llorenç i la Mare de Déu Trobada. El delegat provincial, en el seu parlament, féu referència a la circumstància o coincidència que aquest acte hagi coincidit amb el XIX Dia Universal de l'Estalvi. El batle de la vila i president de la Falange local, va hissar la bandera nacional a la façana de l'edifici.

Dia 11 de novembre, sortia una crònica comentant com el governador ha visitat els pobles de Sant Llorenç i Son Servera per veure i inspeccionar la destrossa ocasionada per un temporal i les torrentades.

El mes de novembre de 1946, la revista "Lluch" publica una crònica detallada i il·lustrada amb 4 fotografies, comentant la Missió predicada a Son Carrió entre els dies 3 i 13 d'octubre.

Dia 24 de juliol de 1947, s'havia constituït el "Club Ciclista San Lorenzo", del qual en fou president Sebastià Rigo Riera, vicepresident Antoni Sancho Ginard, secretari Bartomeu Vaquer Jaume, tresorer Rafel Febrer Santandreu, més dos vocals que eren Pere Sard Llull i Jaume Jaume Riera, a més de 13 socis que també són anomenats. (ARM, Govern Civil, lligall 1.645, núm. 3.029)

Dia 26 d'abril de 1948, fou aprovat el reglament de la "Unión Ciclista San Miguel" (Son Carrió), que tenia el domicili en el carrer General Franco, i els socis es dedicarien al deport en general i al ciclisme en particular. Els socis estarien desprovists d'idees polítiques contràries a l'esperit nacional, i observar bona conducta social i religiosa. Havien celebrat la primera reunió dia 1 d'abril, en què elegiren president Joan Genovard Rosselló, vicepresident Jaume Jaume Riera, secretari Josep Benítez Meco, tresorer Joan Bassa Servera, i vocals Joan Carrió Bauzà, Jaume Vives Estrany i Antoni Riera Febrer. A més d'aquests, s'anomenen altres 26 socis. (ARM, Govern Civil, lligall 1.645, núm. 3.051)

Dia 2 d'octubre, el setmanari "Felanitx· anuncia que demà, al poble de Sant Llorenç, se celebrarà "una gran reunión en la que tomarán parte los hermanos Timoner. Muchos serán los aficionados de nuestra ciudad que se desplazarán a la vecina villa para ver a los dos 'colosos' del pedal".

Dia 9 d'octubre, aquest setmanari anotava: "El pasado domingo se celebraron en San Lorenzo unas interesantes pruebas. Dieron principio en una carrera para cuartas y principiantes en la que participaron Bover, Timoner II, y otros, resultó vencedor Timoner. La segunda consistió en una eliminación en la cual participaron Timoner II, Bover, Flaquer y Timoner I. La lucha se entabló entre Timoner I y Bover que llegaron juntos a la meta, adjudicándose la victoria Bover. Como final Timoner I, Bover, Timoner II, Flaquer y otros se disputaron una carrera a 150 vueltas, con sprints cada cinco, venciendo Timoner I".

El mes de març de 1950, el full "El Nuevo Seminario" publicava el resultat de les collectes efectuades a les esglésies de Mallorca amb motiu del Dia del Seminari. La parròquia de Sant Llorenç ha recaptat 848 pessetes, mossèn Salvador Galmés ha donat 25 pessetes. La recaptació feta a Son Carrió ha estat: la parròquia 230 pessetes, mossèn J. Pascual 150, l'escola nacional de nins 10'50, l'escola de nines 13, les religioses franciscanes 2'30 pessetes.

Ramon Rosselló

Ball de bot dedicat a l'amo en Rafel de sa Fontpella

Tomàs Martínez

Dia 16 de juny l'Obra Cultural Balear va organitzar una vetlada de ball de bot i la va dedicar a l'amo en Rafel de sa Fontpella, que feia 10 anys que havia mort. Vet-aquí les paraules que va procunciar Tomàs Martínez:

"Clavellina, clavellina,
me vols donar un clavellet?
Aquí hi ha un jovenet
que per tu plora i sospira.
Copeo volies,
copeo tendràs,
i en estar cansada
ja t'aturaràs.
No t'enamoris, Pepa,
d'un homo petit,
perquè ha de mester escala
per pujar en es llit.
'Tura't, ´tura't,
perquè si no t'atures
jo m'aturaré".

Fa devers un mes i mig que, parlant amb na Joana Domenge, va sorgir la idea de fer una nit de ball de bot Sant Llorenç i dedicar-la a l'amo en Rafel de sa Fontpella. Dit i fet, na Joana posà fil a l'agulla per aparaular els grups Tramudança i Esclafits i Castenyetes, parlar amb la família de l'amo en Rafel i l'OCB demanà l'ajut de l'Ajuntament i del Consell de Mallorca i aquí ens teniu juntament amb el nét de l'amo en Rafel i en Rafel Duran que no s'han volgut perdre l'ocasió de sonar avui vespre.

No vaig conèixer personalment l'amo en Rafel de sa Fontpella. Quan vinguérem a viure a Sant Llorenç ja feia uns anys que havia mort. Ara, només fa unes setmanes que s'ha complit el desè aniversari de la mort den Rafel Umbert Mascaró. Tot i que, com he dit, no el vaig conèixer, sí que he sentit parlar d'ell i he tingut ocasió de sentir la seva veu i la seva guitarra.

Avui vespre, aquí, entre nosaltres, hi ha un ventall de gent que el tractà i d'altres que compartiren música i escenari amb ell. Les paraules escrites per una d'aquestes persones, na Joana Domenge, a la revista Flor de Card, uns dies després de la mort de l'amo en Rafel, han de servir per retre-li aquest petit homenatge: "L'amo en Rafel, un home pagès-o «campesino» com s'anomenava ell mateix, s'identificava plenament amb Sant Llorenç i el seu entorn, sobretot amb les feines del camp i el cant que les acompanyava. Passava gust de cantar i sabia transmetre aquesta felicitat a través de les seves cançons; per això els balladors, amb les seves cames falagueres, acompanyaven les jotes, mateixes i copeos que sortien de la seva veu.

L'amo en Rafel, encara que no ho digués era un home compromès amb les festes i la cultura del seu poble. Dues vegades a l'any per Sant Antoni i Sant Llorenç, compareixia a la plaça de l'Ajuntament per mantenir viva una tradició que ja va néixer amb ell. També solia participar en les festes de Son Carrió, a les de la Mare de Déu Trobada i en tota altra celebració que el convidassin, sobretot si era a Sant Llorenç.

Quan anava a ca seva per convidar-lo a fer una sonada,s empre em deia el mateix: "ho vull fer fins que pugui", "me sap tant de greu que això s'hagi de perdre, i jo (diu na Joana) intentava reconfortar-lo dient-li, que la llavor estava escampada, i que el més important era que la gent ballàs i que participàs de les festes del seu poble. (...)

Perquè Sant Llorenç no quedi orfe dels balls d'antany, hauríem d'assumir el llegat que ens deixà l'amo en Rafel: les jotes, mateixes i copeos sobretot, perquè la cançó del camp ja és molt més difícil per un que no ha treballat al camp de sol a sol, com ell i moltes altres persones de Sant Llorenç d'ahir.

Amb aquestes paraules vull retre aquest petit homenatge a un home que no va escatimar mai la seva veu als balls de bot de les festes, i que sempre ens va encoratjar a cantar amb ell".

En uns moments en que la nostra llengua i la nostra cultura estan amenaçades vull fer-vos present un desig: Que per molts d'anys el nostre poble pugui celebrar la memòria de l'amo en Rafel i de totes aquelles persones que amb el seu testimoni han mantingut viva la nostra llengua, la nostra cultura i les nostres arrels com a poble.

Que torni a sonar la música i que continuï el ball!

El concepte de modernitat (V)

El dadaisme i Duchamp

Si fins ara havíem vist posar en qüestió el naturalisme que ha predominat durant mil·lenis a l'art occidental i el gust "oficial", ara es dóna un pas més i es qüestiona el concepte mateix de què és l'art, i això és el que fa el dadaisme, moviment gestat a partir de la Primera Guerra Mundial, i que s'expandeix després d'ella.

La conflagració bèl·lica, la major carnisseria de la que se'n tinguessin notícies fins aquell moment, va fer posar en dubte la confiança en el progrés, la racionalitat humana, i molts valors fins aquell moment considerats sagrats, com podia ser el propi art.

El moviment Dada, paraula que no significa realment res, la qual cosa incideix més en el seu valor iconoclasta, s'associa en els seus amb un manifest escrit el 1918 on s'hi pot llegir: "L'art en la seva realització depèn de l'època en què viu i els artistes són criatures de la seva època. L'art més valuós serà aquell que en els seus continguts de consciència presenti els problemes de l'època de mil i una maneres diferents. Ha satisfet l'expressionisme les nostres expectatives d'un art que sigui un escrutini dels nostres assumptes més vitals? Han satisfet els expressionistes les nostres expectatives d'un art que ens cremi la carn i l'essència de la vida? NO, NO, NO".

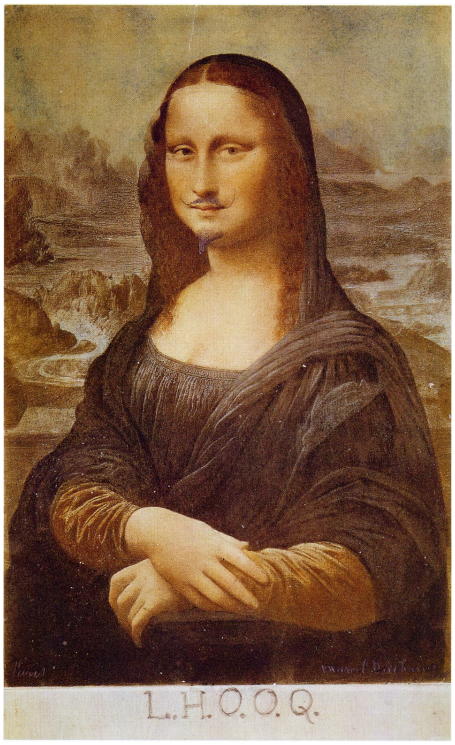

Els dadaistes, com Hans Arp (1886-1966), havia rebut una sòlida herència cultural, i begut en les fonts del romanticisme alemany, el modernisme, l'expressionisme, el cubisme i el collage, i l'abstracció. "A Zurich -escrivia Arp- sense cap interès per la carnisseria de la guerra, ens dedicàvem per complet a les velles arts. Mentre el canó tronava a llunyania, nosaltres fèiem collages, recitàvem i escrivíem versos, cantàvem amb força. Aspiràvem a un ordre nou, que restablís l'equilibri entre el cel i l'infern". Arp qüestionava també el concepte burgès d'autor i preconitzava una obra col·lectiva i anònima.

Els dadaistes solen prendre els objectes i convertir-los en obra d'art, per soscavar els principis de manera burlesca.

Però si Arp és en el fons un moderat, que va continuar treballant amb els materials tradicionals de l'art, Marcel Duchamp (1887-1968), és un autèntic iconoclasta que posa "potes enlaire" totes les convencions, amb els seus "ready-made", és a dir, desmitificar l'objecte artístic, convertint-lo en una peça més sense interès estètic definit.

La seva "L.H.O.O.Q", (1919) és el més famós d'aquests, i mostra una "Gioconda" de Da Vinci, amb bigotis i barbeta.

El títol, deletrejat en francès, sona semblant a "ella té el cul calent", fet que dona peu a tota mena d'hipòtesis, totes elles a manera de respostes burlesques al significat del seu enigmàtic somriure. També s'aplica a la conversió de la Gioconda en un home. Però finalment el que es tracta és de desmitificar l'art, de provocar a l'espectador, i a més agafant una de les obres més sacralitzades de la història de l'art.

Però potser més escandalós va ser "La Font" (1917), en el que es veu un pixador convertit en obra artística, i a més col·locat al revés, de manera que no es podria ni utilitzar -inútil com l'obra artística tradicional?-

El surrealisme: Dalí i Miró

Si el moviment Dada volia subvertir l'ordre artístic establert, no així en el cas del surrealisme, que es mantindrà fidel a les tècniques establertes, però dotant-les d'un altre contingut, totalment diferent al que s'havia vist fins llavors: ara és el món interior i ocult, l'inconscient descobert per Freud (1856-1939), (fou fonamental la publicació de la "interpretació dels somnis" (1900), del psicoanalista vienès, segons el qual, el món del que està reprimit es manifesta a través dels somnis, però a causa de la censura, de manera incompleta i sim-

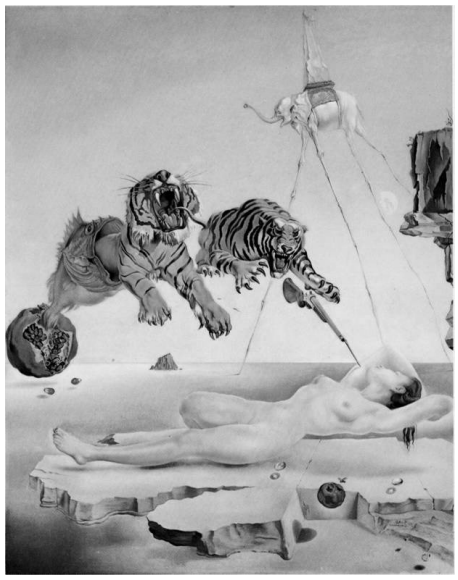

bòlica), així la filosofia humanista de Bergsons i els descobriments d'Einstein (l'home integrat en el cosmos).

Així podríem dir que la pintura surrealista seria com una metàfora de l'inconscient; dóna igual la tècnica que s'utilitzi, potser depura, naturalista i detallista, com la de Dalí o Magritte, automàtica o abstracta, com la de Miró.

El moviment surrealista parteix del manifest d' André Breton de 1924: "El surrealisme es basa en la creença superior de certes formes d'associació menystingudes fins a l'aparició d'aquest i en el lliure exercici del pensament. Tendeix a destruir definitivament els restants mecanismes psíquics i a substituir-los en la resolució dels principals problemes de la vida".

El surrealisme no aspira a la revolució social, sino a la revolució humana, personal, si bé Breton s'afiliaria després al Partit Comunista Francès i s'integraria en la lluita política.

Amb el surrealisme, per primer cop a Occident s'associen temes i imatges aparentment incompatibles entre si.

Salvador Dalí (1898-1967), que descobrí el surrealisme a París, als anys vint i que fins i tot escriuria el guió d'una pel·lícula surrealista, "Un perro andaluz" (1929), és un pintor d'una tècnica minuciosa (un dels seus pintors més admirats era Vermeer), que no solament és un dels paradigmes del surrealisme, sinó que té una pintura molt personal, centrada en les planes i platges del seu Empordà natal, els records de la seva infantesa i la idolatria per la seva esposa Gala (1894-1982), dona avançada al seu temps.

Galí, home de vida excèntrica i de gran cultura va desenvolupar el que ell anomenava "mètode paranoic-crític", que definia com "un mètode de coneixement irracional, basat en l'associació crític-interpretativa dels fenòmens delirants", concebeix la paranoia com "l'exaltació orgullosa de mi mateix".

Si prenem com a mostra el seu quadre anomenat "Somni causat pel vol d'una abella al voltant d'una magrana, un segon abans de despertar (1944), veiem un paisatge rocallós damunt la mar (com el de Cadaqués on vivia), amb la imatge nua de Gala al damunt envoltada per éssers monstruosos (els monstres de l'inconscient?): un elefant de potes llarguíssimes als fons, i damunt Gala, uns tigres que surten d'un peix el qual surt d'una magrana (tradicional símbol de fecunditat), una abella i una escopeta, al·lusió a la picadura de l'abella.

Tenim doncs tota una colla d'elements típicament surrealistes, com el dormir, els somnis, l'erotisme, els símbols.

Al contrari de Dalí, Joan Miró (1893-1983) recorreix a l'abstracció, i com ell és un pintor molt personal, que va tenir una etapa de surrealisme abstracte, i com a tal se'l classifica sovint; però ell crea un univers propi. És un pintor molt influït pels paisatges mediterranis i els seus colors, les comarques tarragonines, o la Mallorca on habità.

A "Terra llaurada. Mont-Roig, Tarragona" (1923-24), el pintor mostra una sèrie d'éssers fantàstics, de colors intensos: vermells, grocs, verds, marrons…un món imaginari que és més una excusa per pintar que un fi en si mateix: un arbre, una gallina, una vaca, un cavall, un caragol, un moix, una masia, cactus, camps llaurats i figures serpentejants o triangulars (les formes rodones o sinuoses són una constant en la seva obra.

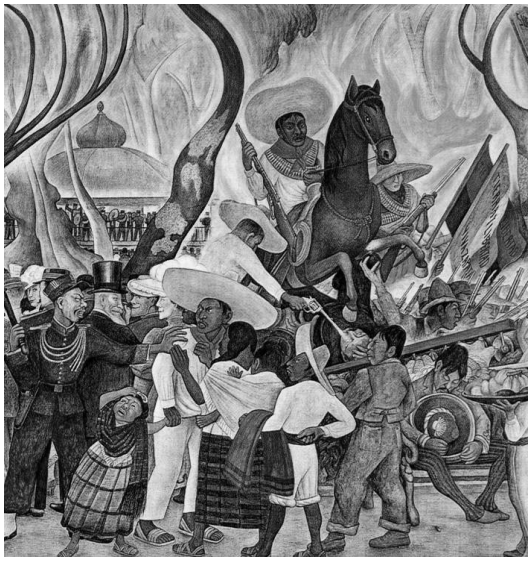

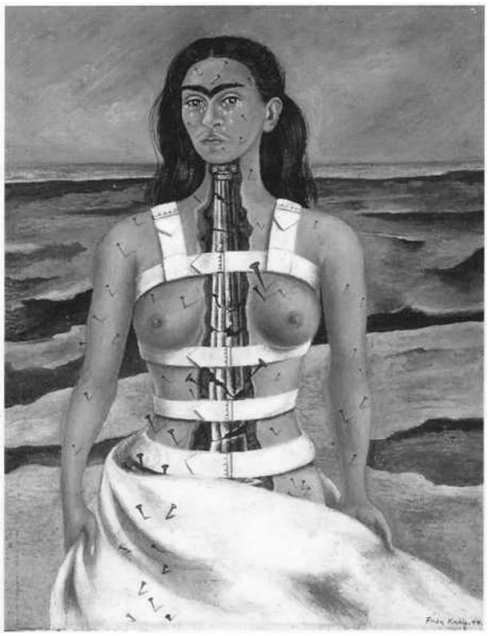

S'uneixen a la composició dos elements típicament surrealistes, com un ull i una orella a prop de l'arbre.

Els mexicans: Rivera i Kahlo

Els pintors mexicans Diego Rivera (1886-1957) i Frida Kahlo (1907-1954), abraçaren amb convicció la causa política.

Especialment Rivera, pintor muralista i comunista convençut i amic de l'exiliat Trotsky, que posà la seva pintura al servei de la política, un retrat de Lenin inclòs en un mural causà escàndol a Nova York.

Obra seva és el cèlebre mural "Somni d'una tarda de diumenge a l'Alameda Central", enorme fresc de 15 x 4,8 m. que va començar a pintar el 1929, On dóna una visió crítica de la història de Mèxic, des de la conquesta espanyola al segle XX.

Per la seva part, Frida Kahlo, té una visió més personal. Víctima d'un accident d'autobús el 1925 que hagués matat a gairebé qualsevol persona en les mateixes circumstàncies, però que li va deixar greus seqüeles, es dedica al retrat i converteix el seu propi cos en art, fent-lo alhora reflex del sofriment i la fragilitat humana, alhora que reivindica la societat tradicional vestint ella mateixa vistosos abillaments mexicans. La seva temàtica, de colors vius i plena de símbols, emparenta de fet amb el surrea-lisme europeu.

Guillem Mesquida

ACABA EL SOMNI DEL CARDASSAR

Ho ha intentat i quasi ho han aconseguit, però el somni d'ascendir a 3a Divisió Balear es va esfumar a Menorca. De totes maneres, cal donar una majúscula ENHORABONA a tots els jugadors i cos tècnic per la gran temporada que han realitzat.

En el partit d'anada es va donar un 0-1 al Moleter a favor dels visitants, el Ciutadella, a pesar que els llorencins feren un molt bon partit i demostraren que no eren inferiors a l'equip menorquí. De fet, a la tornada, que es jugà al camp del Ciutadella, així ho demostraren ja que aconseguiren guanyar per 0-1 i així empatar l'eliminatòria. Però per mala sort a la pròrroga els ciutadallencs aconseguiren el gol definitu (i amb certa polèmica) que els classificava per la següent ronda. Llàstima...

A part d'això, cal celebrar la renovació del míster del 1r equip,en Lluís Torreblanca de cara a la temporada vinent (2012-13). A més, tenim dos coordinadors nous del futbol base confirmats: en Marc Gil i en Joan Toni Pol.

ELS MALALTS A SON SERVERA

Dissabte passat es va celebrar la cursa del Sol de 10.5 km a Son Servera. Aquí teniu la classificació dels nostres:

20-Bernat Llorer	42:46
21-Roberto Garcia	42:58
39-Gaspar Mesquida G.	44:51
48-Pedro Pocoví	45:27
51-Sebastià Alejandro	45:46
55-Joan Caldentey	46:02
59-Nofre Nadal	46:23
60-Jeroni Pep Fullana	46:23
70-Llorenç Brindis	47:33
74-Sebastià Rigo Binimelis	47:47
77-Manuel Izquierdo	48:02
82-Ramon Gomila	48:52
89-Gaspar Mesquida E.	49:28
97-Joan Llull	50:07
108-Pedro Fullana "Fulli"	50:56
109-Pere Antoni Femenies	50:58
172-Mateu Gayà	58:58
189-Sebastiana Bonet	1:04:16

Molt bé Malalts!! Enhorabona a tots!

TORNEJOS D'ESTIU

Ara que arriba l'estiu es posen en marxa diversos tornejos esportius (tennis, futbol-7, pàdel i futbol platja) per Sant Llorenç i Sa Coma:

- A Sant Llorenç: Torneig de tennis individuals i dobles (amb diferents categories) i torneig de futbol-7.
- A Sa Coma: Torneig de tennis individual, torneig de pàdel i torneig de futbol platja infantil.

Pau Quina

Ultramillor

Agència de viatges del grup A Títol 999

Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720

Els escolars celebren el Dia del Medi Ambient

Dia 5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient, va tenir lloc a l'auditòrium sa Màniga una gran diada mediambiental, on més de 400 escolars pogueren gaudir d'una gran diversitat de tallers i activitats.

L'auditòrium es va converti en un punt de trobada mediambiental on es dinamitzaren una gran quantitat de tallers adreçats a nins i nines d'entre 6 i 12 anys. Aquesta diada va esser organitzada pel departament de Medi Ambient, l'auditòrium sa Màniga i Educació i hi participaren també la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears.

Els tallers que es van dur a terme foren:

"Contacontes "Els savis consells del senyor natura"
"Taller de posidonia i aula marina a la platja
"Taller de varietats locals
"Taller de paper reciclat
"Taller sensitiu
"Taller de troncs i gestió forestal

Després dels tallers hi va haver una obra de teatre molt divertida "CARTONUTTI I LES 3 R'S", un show de màgia comunicativa. El seu principal missatge és que nins i majors coneguin de manera entretinguda els beneficis de les 3 RRR's.

Per acabar, es va fer entrega dels premis del VI Concurs de Dibuix "Evita el Foc" als sis finalistes del municipi.

Elegida la nova junta directiva de Premsa Forana

El passat dimarts dia 5 de juny en assemblea extraordinària, a les 20.30, es procedí a l'elecció dels nous set membres de la junta directiva de Premsa Forana. Hi assistiren 22 publicacions, que votaren als vuit candidats presentats, essent els set amb més vots els que formen l'actual junta.

En primer lloc es procedí a l'acomiadament de la junta actual (anterior).

Onofre Arbona (Bona Pau) i Marta Bergas (Díngola) foren els representants de la Mesa d'edat, com a membres més gran i més jove.

Seguidament es presentaren els vuit candidats, dels quals un d'ells excusà la seva absència, i es féu la votació dels set membres i el corresponent escrutini i proclamació de la nova junta directiva.

Aquí tenim els resultats de la votació de 22 vots, tots vàlids.

Gabriel Mercè (Veu de Sóller) 20 vots
Rafel Oliver (N'Alí) 20 vots
Magí Ferriol (Fent Carrerany) 19 vots
Joana Mora (Llum d'Oli) 19 vots
Marta Bergas (Díngola) 18 vots
Antoni Riera (Cent per Cent) 17 vots
Elisabeth Sánchez (Talaia) 15 vots
José Luis Pilco (Maganova) 0 vots

La junta directiva elegida queda d'aquesta manera: President: Rafel Oliver Grammatico (N'Alí); Vicepresidenta: Elisabeth Sánchez González (Talaia); Secretària: Marta Bergas Ferriol (Díngola); Tresorer: Magí Ferriol Bauzà (Fent Carrerany); Vocal: Gabriel Mercè Frontera (Veu de Sóller); Vocal: Joana Mora Cerdà (Llum d'Oli); Vocal: Antoni Riera Vives (Cent per Cent)

Finalment parlaren el president sortint, Gabriel Mercè, i el nou president, Rafel Oliver, i s'acabà amb un petit refrigeri i vi per als assistents.

Jaumet: Com ja vos vaig comentar a s'altra tertúlia, un ja està d'ells fins an es *cataplines*, però mos obliguen a parlar-ne perquè cada dia mos donen motiu per estirarlos ses orelles, per no dir una grosseria feta amb sos peus sobre seva persona. Ah, allots, lo primer és saludar, però un arriba a estar tan indignat que hi entra a sac. Hala, Xesc, ja t'amoll.

Xesc: Avui parlarem de lo curts que són, o de lo curts que mos veuen a noltros, es poble. Per exemple: tenim una crisi de cavall i avui tothom ja sap qui són es culpables de sa situació (no, en Zapatero ja no). Ara volen injectar cent mil milions d'euros en es bancs (quantitat que jo no sé pronunciar correctament). I si en lloc de donar-ho tot an es bancs repartissin aquesta quantitat de dobbers entre es poble, amb sa part proporcional que mos toca? Com podria anar això?

Julià: Tu se veu no has tret es compte, però si ells el treuen i és ver que volen salvar sa nació, jo vos diré com podria anar això. Uns podrien acabar de pagar es bancs, uns altres farien aquella obra que ja tenen oblidada, uns altres aquell viatge que se deven, uns altres agafarien per primera vegada vacacions, i uns segurament, com que ja ho tenen tot fet, ingressarien es dobbers en es bancs. Amb so mateix moviment, però repartint de manera més justa es sacrifici, es Govern podria llevar gent de s'atur i de pas cobrar més impost, es bancs, més a poc a poc, també anirien fent caixa, no necessitarien injeccions i encara trobaríem més maneres per salvar sa situació de tots, no només sa des bancs.

Ramon: Es un somni molt hermós, avui el món està en mans d'aus de rapinya i de carronyers, per tant no somiïs en un bon cor i a més il·luminat. Ara ses multinacionals i es bancs volen provar de comandar el món sense polítics, com ja ho estan provant a Itàlia. I si així ja estàvem en mans des capital, si poden comandar sense haver-se d'amagar darrera sa roca, sense tenir d'escut es polítics, llavonses sí que només serem un número, es que tenen es capital i es que li han de treure un rendiment per l'amo.

Tomeu: Un esportista que se droga se fa mal a ell mateix i an es seu club, i dóna una mala imatge an es que vénen darrera. Quan el pillen li destrossen sa vida, el castiga molt fort sa seva federació, rep es càstic des comitè anti-droga, de sa societat, etc, etc. En canvi ets inventors d'hipoteques, de fons d'inversió assegurats, han fet mal a tota una societat i en lloc de càstics reben medalles, premis en metàl·lic, indemnitzacions per sa seva inutilitat i es poble els respecta es màxim.

Jaumet: Perdonau, mos acaba d'arribar sa notícia des deute de sa banca espanyola. I voltros què vos pensàveu? No són tan xerecs es nostros banquers o es nostros polítics: no seran cent mil milions d'euros es que han aconseguit fer desaparèixer, només seran seixanta-dos mil. Ja ho veis, han recuperat quasi un quaranta per cent des desgavell. No, si ho són bons i ràpids.

Xesc: En Bauzanet nostro, no s'ha fet xerrar gens, aquest mes? O ja el deixau anar per repetitiu?

Julià: Si tu ho trobes poc voler començar a desmuntar es tren poc a poc... Que com? Idò s'altre dia, sabent sa falta de personal que tenen a s'empresa, en va fotre vint-i-set defora, per poc a poc anar recolzant una empresa privada d'autocars.

Ramon: Jo, si vols, te puc parlar de Son Espases. Allò ha passat de ser un hospital modèlic a un tercermundista, amb llistes d'espera africanes, amb gent pes passadissos, mesclant dones o joves amb homos i joves. I no parlem de s'UCI, allà, segons tenc entès, falta el doble just per just de personal. Però és clar, com que ells se van fent rics, qui més qui manco ja té sa seva assegurança privada i a la resta que la bombin. Es poble els va votar, idò els tenim.

Jaumet: Haurem de mirar si se mos ocorren quatre xorrades per contar-les, escoltar sa grosseria d'en Mariano i ja n'haurem esclovellada una altra. Qui dies passa anys empeny.

Xesc: Un no sap si pensa que es PP quan estava a s'oposició, era lo més inútil que mare ha parit, o si mos hi veu a nosaltres, una mica irreflexius, perquè després d'un any segueixen amb s'herència rebuda. De res vos assabentàveu a s'oposició? Si ho sabíeu quina trulla mos voleu endossar? En Zapatero, mos va anar malament, es PP mos durà a pitjor. Encara té marge i idees... Qui poc pensa s'equivoca molt... Una vaca que pujava an es camions per anar a s'escorxador pensava: això és progrés, poder anar a s'escorxador colcant.

Julià: Es Govern del Sr. Bauzá va acomiadar desset inspectors de cultura. Diuen que per sobrant, no serà per no haver volgut llevar es llaç? Com que tenim sobrant de dobbers i es senyors des vaixells de vacances s'han queixat de sa crisi, ell què vos pensau que ha fet en Bauzá? Idò sí, els ha baixat es preu d'ets amarraments, no fos cosa que anassin a amarrar en es centre de Castella i mos deixassin a noltros tranquils... Dia setze del sis de mil nou-cents dos, el zar Nicolau de Rússia va treure un decret per imposar sa llengua russa a sa recent conquistada Finlàndia. Aquest va ser es motiu de què Rússia no va tenir mai Finlàndia dominada.

Ramon: A sa terra que vagis, balla lo que ballin... Per Sant Joan es primer bany... Abans, sa gent en filera just acabada sa primavera, per Sant Joan, amb sa falç en sa mà, segaven sa blatera; ara, en es nou món, amb sos turistes de sol i platja, mos canvien es menjar: ja no és sa blatera, és platja, ciment, renou, estrés i abandó de s'amistat.

Tomeu: S'enveja és s'únic pecat que no aporta res... Feis-vos enfora d'aquell que un dia te diu: avui te xerraré amb sinceritat... Sabeu per què hi ha més còmics que còmiques? Perquè s'homo és més irracional que sa dona... Qui no ha menjat turriburri, no arriba a patriarca... Si vols viure sà, fora vi has de menjar.

Mariano: Això era un representant de roba interior de dona que estava fora de ca seva de cada quinze dies, quatre. Un dia dormint amb sa dona, sa dona mig endormissada i entre somnis li pega crit. Amaga't tot d'una, que ve es meu homo. Ell, que també somiava: tranquil·la, no mos hi ha trobat mai, i és perquè jo sé bé on m'he d'amagar...

Com que m'ha sortit curtet vos ne contaré un altre. Un viatger entra dins un departament de tren on només hi ha dues monges. Demana per seure i sa major li diu: Sí, però vius amb sos ous. Ell pensa un poc i per moure conversa les demana: Que hi duis ous dins aquest paquetet tan ben fet? No, li contesta sa major, agulles de cosir.

Joan Roig

COMENTARI

Aqui estam un mes més, i vaja mes!, que passarà a la història per batre rècords de calor. Ha estat un mes de moltes nits tropicals (en què la temperatura no baixa de 20º) i dies de temperatures elevades i molta humitat, que han donat una sensació de molta més calor.

Aquest no posaré dades de la pluja, ja que ha estat gairebé insignificant; només esmentaré els 1'6 mm que ha recollit la meva estació i em centraré en les temperatures, que són les que més han donat què parlar.

Les dues gràfiques són del juny d'enguany i de l'any passat i, com veieu, són molt eloqüents.

Primer: la temperatura màxima del juny del 2011 va esser de 31'6º i la del 2012 ha estat de 38'8º, o sigui, 5'2º més.

Segon: la temperatura de xafogor del 2011 fou de 39'1º i la d'aquest any de 45'8º, és a dir, 6'7º més.

Tercer: la mitjana del 2011 (21'3º) i la d'enguany (24'1º) marga una diferència de 208º més.

I per acabar, una fotografia de la nostra badia.

Fins al mes que ve.

Mateu Rigo

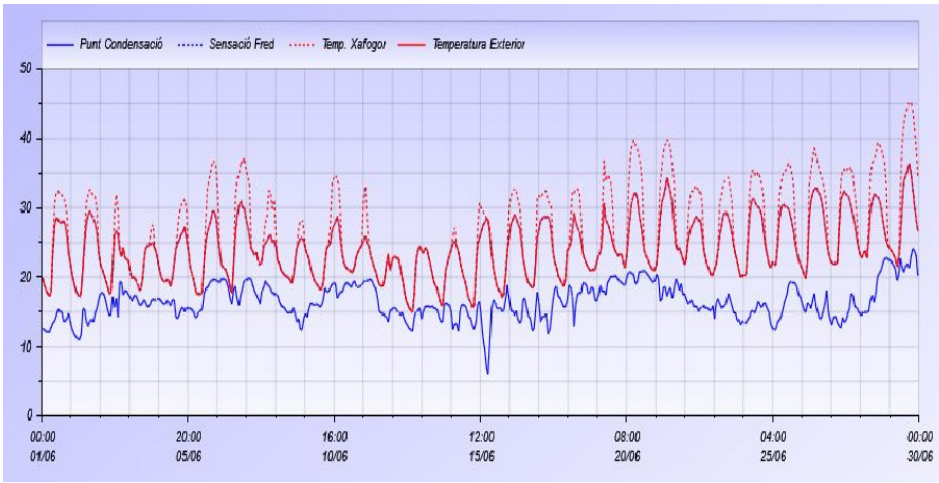

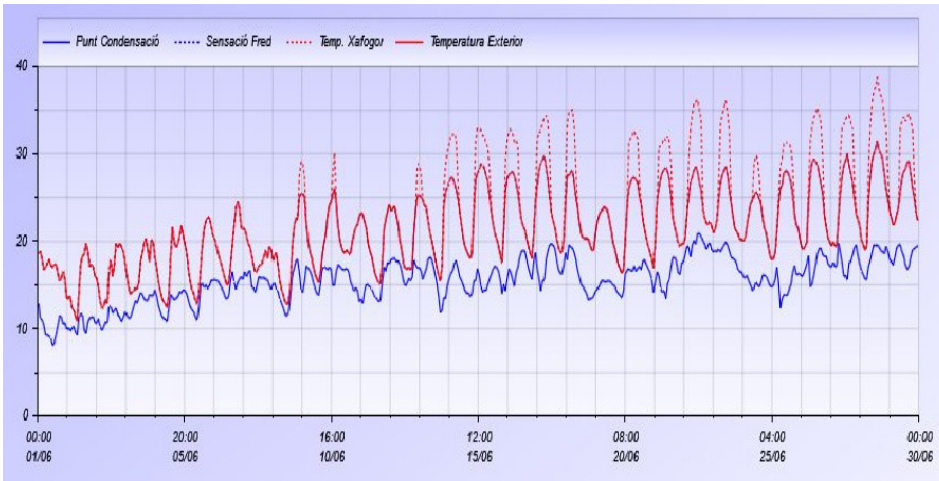

Casa solidària a Carchá

Ensenyants solidaris

L'any 2009, *Sant Llorenç Solidari* organitzà un sopar per recollir fons que s'havien de destinar a la realització d'una Casa Solidària a Carchá, Alta Verapaz, Guatemala.

La recaptació pujà 3.546 euros, que foren transferits el 9 d'octubre de 2009 a l'entitat *Ensenyants Solidaris*. Ara, passats dos anys i mig, l'ONG ens ha fet arribar una memòria on s'explica què s'ha fet dels doblers que aportaren els llorencins i les llorencines.

Aquí en teniu un resum:

Nom del projecte: Casa Solidària

Objectiu: Construcció d'una casa que ha de servir per allotjar els voluntaris i com espai d'atenció a la comunitat de San Pedro Carchá, dins un projecte més ampli de sobirania alimentària i un aljub (dipòsit) per emmagatzemar l'aigua.

Aportacions al projecte: Sant Llorenç Solidari (3.546 euros), Ensenyants Solidaris (7.004 euros), Aportació local (2.800 euros).

Cost total del projecte: 13.350 euros.

Dèiem

FA QUARANTA ANYS
Juny de 1972

Revista número 5. Antoni Llull Planisi, de 8è curs dEGB, feia una reflexió sobre el pas per l'escola.

Una fórmula per lluitar contra la cendrada de la vinya: 3 tractaments de sofre quan els brots tenguin entre 5 i 10 cm, quan tenguin flor i quan els raïms canviïn de color.

Es convocava el I Concurs local de fotografia, patrocinat per l'Ajuntament i organitzat pel Club Card.

FA TRENTA ANYS
Juny de 1982

Revista número 71. L'editorial feia referència a la partida de mossèn Joan Rosselló, rector de Sant Llorenç. Les paraules que dedicava Flor de Card a don Joan eren d'agraïment i amistat.

Bàrbara Pascual, Bel Llull, Margalida Cladera i Pere Josep Llull entrevistaven l'amo en Toni Fai, que recordava les festes de la seva jovenesa.

El Cardassar pujava a preferent. En Mateu Girart, amb en Gabriel Abraham i en Joan Nadal, guanyaven el trofeu a la regularitat i en Joan Riera guanyava el trofeu al màxim golejador.

FA VINT ANYS
Juny de 1992

Revista número 184. L'editorial anava dedicat a les contribucions especials per a l'abastament de les aigües i el clavegueram. La gent no volia pagar i la polèmica estava servida. No fa gaire setmanes es repetia el tema amb el pagament de l'embelliment dels carrers.

Aina Salas conduïa la tertúlia que, en aquesta ocasió, estava dedicada al Cardassar. Hi participaven Joan Fornés, Ignasi Umbert, Gabriel Servera i Guillem Llodrà.

Guillem Pont feia una recordança d'un personatge oblidat: Mestre Antoni "Garrit", Antoni Riera i Bauçà, paredador, glosador i coneixedor de rondalles, moltes de les quals havia contat a "Jordi des Racó", o sigui Antoni Maria Alcover.

Una de les activitats per commemorar el centenari del naixement del poble van ser tres conferències: Gabriel Janer Manila parlà de "Cultura popular i oralitat", Miquel Grimalt de "Clima, torrents i torrentades a Sant Llorenç, en els darrers cent anys" i Pere Salvà sobre "Població i espai a Sant Llorenç".

FA DEU ANYS
Juny de 2002

Revista número 294 L'editorial reclamava que, amb les remodelacions fetes a les places, s'haguessin fet aparcaments al subsòl per fer front al problema dels cotxes mal aparcats.

Na Joana Domenge informava que el grup "S'estol des Picot" havia decidit deixar les seves actuacions.

Rafel Duran dedicava les pàgines centrals de la revista a glosar la figura i l'obra de l'amo en Rafel de sa Fontpella. Les seves paraules eren les d'un bon amic.

Tomàs Martínez